

naša luč

ob srebrnem jubileju

1976

7

naša luč

25 let v službi resnice, pravice in ljubezni

leto 1966

ŠKOFA ROŽMANA ODGOVOR

OBTOŽBA:

Škof in njegovi duhovniki so izrabljali versko občutje ljudstva za boj zoper osvobodilno gibanje, ki ni v nobenem oziru napadalo religije.

ODGOVOR:

Predvsem je treba razlikovati med ideološkim duhovnim bojem zoper brezbožni komunizem in med oboroženim silobranom ljudstva zoper komunistično revolucijo, ki se je skrivala pod plaščem OF.

Ideološko pobijanje zmot komunizma se v Sloveniji ni začelo šele z nastopom osvobodilnega gibanja, marveč je trajalo že od prvega pojava komunistične propagande.

Ta duhovni boj je bil po svojem bistvu verski boj, ker hoče brezboštvo, ki je bistveni del komunistične ideologije, vsako religijo, posebno še krščansko, uničiti. Ker je slovenski narod katoliški in po svoji pretežni večini globoko veren, je upravičeno gledal v komunizmu grozečo nevarnost za svojo vero, posebno še za versko vzgojo svoje mladine.

Nekaj drugega pa je oborožen silobran ljudstva zoper poskuse komunistične revolucije. Ta silobran je nastal šele v teku leta 1942, ko so komunistično vodeni partizani poskušali vedno bolj z umori in ropi one dele prebivalstva, ki so bili proti brezbožnemu komunizmu, ustrahovati ter vodilne osebnosti ideološkega boja zoper komunizem

(imenovali so jih „reakcionarje“) spravljati s poti. Šele potem, ko so komunisti kot vodilna plast Osvobodilne fronte začeli uporabljati orožje zoper lastne protikomunistično usmerjene rojake, je tudi ta del ljudstva zgrabil za orožje, da si zavaruje svoje življenje in imetje. To je zgodovinsko dejstvo!

OBTOŽBA:

Duhovniki niso bili obsojeni od OF in pozneje od FLRJ kot duhovniki, marveč kot ljudski izdajalci.

ODGOVOR:

Duhovniki so po svoji verski stanovski dolžnosti učili in svabili ljudstvo na temelju krščanskega, verskega in nramnega nauka pred verskimi nevarnostmi brezbožnega komunizma, zato so jim komunisti očitali, da so „ljudski izdajalci“.

(Leto 1966, šte. 6)

eto 1967

VERA IN CERKVE V
SLOVENIJI

Boj oddaljenim opazovalcem razmer v Sloveniji se zdi, da bo posebna preizkušnja protokola predvsem v tem, v koliki meri bo prenehalo dosedanje dejansko delanje razločkov proti praktičnim vernikom. Le če bo tajna policija nehala vohuniti o verski praksi učiteljev, profesorjev, oficirjev in drugih državnih uradnikov in ko verska praksa ne bo več ovira za redno službeno napredovanje in tekmovalno kandidiranje pri volitvah, bo šele mogoče govoriti o dejanski verski svobodi v njenem ožjem osnovnem pomenu.

Cerkev je mnogokje dejansko ovirana pri zidanju novih cerkva in potrebnih vzgojnih prostorov in mnogo zaplenjenih zgradb ji ni bilo vrnjenih. Krščanska vzgoja mladine je ne le omejena na verouk v cerkvenih prostorih, temveč je v mnogih primerih na razne načine ovirana celo na tem ozkem področju.

Verski tisk je močno omejen, svetni tisk, radio in TV se pa za cerkveno delo ne menijo.

(Leto 1967, šte. 7)

O VELENJU

PRVI: Velenje, Velenje.

DRUGI: Sklenili smo, da bomo zidali tisti kombinat, porabili smo nekaj milijard za priprave, nato smo naročili iz tujine za 24 milijonov dolarjev opreme...

Slika na naslovni strani:
Trenta v jeseni.

Koroški Slovenci se ne bodo pustili preštevati

Kljub protestom slovenske manjšine na Koroškem so poslanci vseh treh avstrijskih strank sprejeli 7. julija tri tako imenovane manjšinske zakone. Zakone so sprejeli na pritisk nemških nacističnih elementov na Koroškem in iz političnega računarstva.

Vsi trije zakoni pomenijo po mnenju avstrijskega strokovnjaka za manjšinska vprašanja dr. Veiterja narodnostno smrt koroških Slovencev:

- zakon o ljudskem štetju: občine, kjer bi se kljub vsemu pritisku upalo vsaj 25% ljudi izjaviti, da so Slovenci, bi sicer imele sprva nekaj dvojezičnosti, kasneje pa bi druge občine izvajale po znanih metodah nanje pritisk in v kratkem času bi manjšina uradno ne obstajala več;

- zakon o pospeševanju manjšin: ta zakon prepušča dokončne rešitve odredbam vlade, ta pa lahko odredbe poljubno spreminja; po tem zakonu ne bi npr. imeli Slovenci niti pravice do uporabe svojega jezika na uradih in sodiščih;

- zakon o plačevanju ravnateljev dvojezičnih šol: doslej je ta zakon določal, da morajo imeti ravnatelji dvojezičnih šol na Koroškem tudi izpit iz slovenščine, sprememba zakona je pa dejanski napad na dvojezično šolstvo na Koroškem.

Zastopniki koroških Slovencev so se obrnili po pomoč na Jugoslavijo kot na sopodpisnico avstrijske državne pogodbe iz leta 1955. Ta je v več opozorilih avstrijski vladi in v nastopu pred Organizacijo združenih narodov razglasila početje avstrijske vlade za spreminjanje avstrijske državne pogodbe, kar pa je po mednarodnem pravu prepovedano.

Če do ljudskega štetja pride, ga bodo koroški Slovenci bojkotirali.

o

Za sobotno prilogo Dela (Ljubljana, 24. 7. 1976) je dal predsednik republiške konference SZDL Slovenije Mitja Ribičič nekatere izjave, med njimi tudi o slovenski Cerkvi.

Med drugim je dejal: „Nekoč je zunaj veljala parola, da pri nas omejujemo verske obrede. Danes vsi vedo, da jih nihče ne omejuje — nasprotno, obredi normalno potekajo. Danes se je bolj uveljavilo geslo, ki ga skušajo uresničiti krogi rimsko-katoliške cerkve, da je dozorel čas, ko je treba dovoliti več kot samo versko dejavnost, oziroma, da je treba versko dejavnost razširiti na TV, v tisk, šole, v vse ustanove, ki smo jih v naši družbi vzpostavili z revolucionarno razglasitvijo ločitve cerkve od države. Te stvari smo rešili in nimamo namena, da bi v teh vprašanih kdaj popuščali...“

Kar zadeva potekanje verskih obredov, je treba omeniti, kako skrajno težko je še vedno dobiti dovoljenje za graditev cerkva. Ali je to oviranje gradenj kaj drugega kot omejevanje verskih obredov?

Glede pravice Cerkve do dostopa v TV, dnevni tisk, šole in druge ustanove pa to ni izmišljotina krogov rimsko-katoliške Cerkve, ampak enodušno soglasje vseh demokratov sveta. Zastopniki več kot sto držav — med njimi tudi Jugoslavije — so to zapisali v Deklamaciji združenih narodov leta 1948. Če slovenski Cerkvi te pravice niso dovoljene, je to kratko malo kršenje osnovnih človeških pravic.

naša luč

1976 7

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 25
september 1976

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	2 angl. f.
Avstrija	75 šil.
Belgija	200 bel. fran.
Francija	25 fr. fran.
Italija	5500 lir
Švica	16 š. fran.
Nizozemska	12 n. gld.
Nemčija	15 n. mark
Švedska	20 š. kron
Avstralija	5 av. dol.
Kanada	6 kan. dol.
ZDA	6 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

kaj se je zgodilo zadnji čas doma?

INVALIDI NA BREZJAH — Iz vseh krajev Slovenije je 26. junija pripeljalo na Brezje 73 avtobusov in 543 osebnih avtomobilov. Bolni in zdravi, a vsi bratje, so se srečali pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Organizacijo je vodilo uredništvo Ognjišča

Vas Plave, razloženo naselje na desnem bregu Soče, izhodišče v Brda.

s svojimi prijatelji. S škofom Leničem je somaševalo veliko duhovnikov. Glavna misel: Kristus je trpljenje posvetil. Tako so ti trpini živi pričevalci Boga med nami.

MLADI POJO — Letos mineva 20 let od ustanovitve mladinskega zboru RTV Ljubljana. Pridružil se je svojima orkestroma in komornemu zboru. Ustanovljen je bil v glavnem z namenom, da bi bogatil svoj radijski spored, namenjen predvsem mladim poslušalcem in njihovi estetski vzgoji ter nadaljevanju bogatega izročila mladinske pesmi. Ob svojem jubileju so imeli tudi slavnostni koncert na ljubljanskem filharmoničnem odru.

OKTET 25 LET — V ljubljanskih Križankah je imel Slovenski oktet jubilejni koncert ob svojem srebrnem jubileju. Oktet je ponesele slovensko pesem na vseh pet celin. Obenem je z nešteti nastopi doma dokazal, da je mogoče napraviti umetnost ljudsko, ne da bi se zmanjšala kakovost. Za ogromno poslanstvo, ki so ga opravili, so prejeli več odlikovanj. Božo Grošel in Tone Kozlevčar pojeta že vseh 25 let. Ostali člani so Danilo Čadež, Jože Kores, Peter Ambrož, Andrej Štrukelj, Marjan Štefančič in Peter Care. Vodi jih Anton Nanut.

15. FORMA VIVA — V Kostanjevici so se v juliju in avgustu spet oglasila dleta kiparjev iz šestih držav:

Nizozemske, Jugoslavije, Poljske, ZDA, Japonske in Portugalske. Dosedanji umetniki so ustvarili galerijo 97 kipov, izrezljanih iz panonskega hrasta. Najvišjo plastiko je do zdaj ustvaril Džordže Kreča iz Bosne. Kip je bil visok 11 metrov.

POSVEČENI ZA NAROD — 29. junija so slovenski škofje posvečevali na petih krajih letošnje novomašnike. V ljubljanski stolnici je nadškof Pogačnik posvetil 21 novomašnikov, škof Jenko v Kopru 6, škof Držičnik v Mariboru 8, škof Grmič 5 v Odrancih in 5 v Nazarjah. Dva letošnja novomašnika sta bila že prej posvečena, eden bo pa v oktobru.

SLOVENSKA POPEVKA — V ljubljanski dvorani Tivoli je bil junija organiziran 15. festival zabavne glasbe Slovenska popevka. Žirija poslušalcev je prvo nagrado dodelila Privškovi „Samo smeh je bolj grenak“ in Sepetovi „Ko gre tvoja pot od tod“.

SONČNI VLAK — Na pobudo dunajskega dušnopastirskega urada prepeljuje že nekaj let posebni vlak bolnike po Avstriji, Jugoslaviji, Madžarski in Čehoslovaški. To potovanje je za bolnike zahvala za vse, kar s svojim posebnim pokli-

Kozana, raztegnjena vas blizu Nove Gorice.

od tu in tam

drobtinice

Začnimo izvažati, kar smo uvozili, in upajmo, da ne bomo uvažali, kar smo izvozili!

Nekateri bi sveto parolo DELU ČAST IN OBLAST na vsak način radi razdelili: za ene ČAST IN OBLAST, za druge pa DELO.

V nekaterih državah je delovni človek tako veliko bogastvo, da bi ga imeli najrajši zaklenjenega.

Kaj pomenijo besede: „Tovrstna storitvena dejavnost še vedno ni prognozirana?“ — Te besede

pomenijo, da gre za tovrstno storitveno dejavnost, ki se je po analitičnih pokazateljih prekvalificirala v negativno plansko gibanje, kar pa se v sedanji situaciji sicer pozitivno odraža v inflacijskem reagiranju, zaradi česar bo treba nastali perspektivni problem integracijsko reševati v konfrontaciji z minulim delom.

Ob svetovnem dnevu varčevanja naprošamo odgovorne, da bi začeli smotno varčevati tudi z obljubami.

V našem gospodarstvu čestokrat hudo varčujemo, da lahko potem kupimo, česar sploh ne potrebujemo.

Tisti, ki padejo z vrha, ponavadi obležijo v kakšni zlati jami.

Dobro vedno zmaga nad zlim — v pravljicah.

Zadnjo besedo v podjetju ima vedno tisti, ki ima prvo.

Preden se odločite, da boste odprli usta, se prepričajte, ali vas nihče ne posluša.

Vsem, ki te dni praznujejo deseto obletnico čakanja na telefonski priključek, iskreno čestitamo in jim še vnaprej želimo obilo potrpljenja. PTT.

S plazečim se startom boste najhitreje prispeli na cilj.

Konferenca je sprejela sklep, da sklepa ne bo sprejela.

Nekaterim ni dovolj, da povedo: oni želijo pripovedovati.

cem dobrega storijo za zdravi del človeštva. Na mariborski železniški postaji je sončni vlak pozdravil tudi mariborski škof Držečnik.

ŠTAJERSKA AVTOMOBILKA — Julija so dogradili in odprli odsek avtomobilske ceste med Celjem in Hočami. Dolga je 44 km in je speljana tako, da povsod omogoča hitrost 120 km na uro. Postaviti je

Vipolže, strnjeno naselje v lepi po- bočni legi Južnih Brd.

bilo treba 24 mostov in 8 viaduktov v skupni dolžini 2398 m, urediti 27 nadvozov in 12 podvozov ter zvrtni dva tunela v dolžini 1500 m. Največji naklon cestišča znaša 4 stopinje. Pet priključkov spaja cesto s Framom, Slovensko Bistrico, Slovenskimi Konjicami, Dramljem in Celjem. Gradnja je znašala 1,6 milijarde dinarjev.

VESELA ŠOLA je vsakoletna največja šolska prireditev, na kateri je letos sodelovalo 61.000 učencev iz vse Slovenije. Učenci so se med

seboj pomerili v znanju iz različnih predmetov in v športnih disciplinah. Nastopali so s svojimi pevskimi zbori in uprizorili dramske točke. Med najbolj uspešnimi šolami je bila skupina iz 3. razreda šole Jelke Kos iz Ljubljane.

VLAK SPOMINOV — Po železni cesti, stari 70 let, je od Trsta do (Dalje na 13. strani)

Na brzicah Vipave.

na mojem Bogu je zraslo sedem otrok

GRŠKI MODRIJAN NI ZNAL ODGOVORITI

V stari Grčiji so imeli vladarji pogosto ob sebi modrijane, ki so jih v važnih stvareh spraševali za svet. O tiranu Hieronu iz Sirakuze pripovedujejo, da je zahteval nekoč od modrijana Simonidesa, naj mu na kratko jasno odgovori, kdo je Bog. Simonides je že hotel odgovoriti, pa je nenadoma začutil, da pravzaprav ne ve pravega odgovora. „Odgovoril ti bom,“ je re-

kel vladarju, „a daj mi en dan časa za premislek!“

Naslednji dan je prišel pred vladarja in mu dejal: „Zagotovo ti bom dal odgovor, vendar ga moram prej temeljito premisliti. Daj mi še dva dni časa za premislek!“

Čez dva dni se je res oglasil, a ne z odgovorom, ampak s prošnjo za nov odlog za štiri dni. Potem je prosil za osem dni odloga, nazadnje za cel mesec.

Vladarju je minilo potrpljenje: „Povej mi, ali mi misliš odgovoriti ali pa me imaš za norca!“ Simonides mu je odvrnil: „Nikdar ne bom mogel odgovoriti na tvoje vprašanje, gospod. Bolj ko premišljujem o tem, kdo je Bog, težje se mi zdi vprašanje.“

BOG NI NEKAKŠNA TRIPERESNA DETELJICA

Podobno se godi nam, če hočemo o Bogu modrovati, o njem književno razpravljati, misel nanj ločiti od življenja. Skrivnost Boga in njegovega bistva je za to majhno posodico človeške pameti prevelika.

Nekateri ljudje naredijo ob tem občutju, da Boga ne morejo primodrovati, napačen sklep, češ da Boga ni. Kot da bi elektrike ne bilo, če je jaz ne morem razumeti. In atomske energije in kobaltove

bombe in rentgenskih žarkov in tisoč drugih stvari. Sklep, da nečesa, česar ne morem razumeti, ni, je nespameten in človeka popolnoma nevreden.

Razum, ki mu je do resnice in ki je vsaj poprečno razvit, nujno pripelje do spoznanja, da Bog biva, in do uvida, da je lahko Bog, najpopolnejše in najvišje bitje, samo eden. Tudi Jezus nam je govoril o le enem Bogu, v katerem pa so tri osebe: Oče, Sin in Sveti Duh. Kako je združljiva enost Boga s trojstvom božjih oseb, je nam, ljudem, v sedanjem zemeljskem bivanju nedoumljivo. A ne zato nesprijemljivo! Če nam je Kristus o tem govoril, že mora biti tako.

Šele ko „razpade dom bivanja na zemlji“, bomo gledali Boga „takšnega, kakršen je“. Zdaj pogleda na Boga ne bi prenesli, ker pač nimamo takšnih „oči“, ki bi lahko dojemal božjo skrivnost, ki je popolnoma nad vsemi človeškimi čuti v tem bivanju. S tem je nekako tako, kakor s človekom, ki je živel dolgo v mraku: sončne svetlobe ne more prenesti, pa se seveda ne bo spozabil, če je dosti pameten, da bi trdil, da te svetlobe ni.

Poleg tega je pa še tole: če nam je Kristus razodel skrivnost Presvete Trojice, nam jo je zato, da bi

recepti za življenje

ALI SEM SAMO ŠTEVILKA?

Ali avtomatično izrekam sodbe, ki sem jih našel po časopisih, revijah, romanih?

Ali me je strah odločitev in čakam, da se drugi odločijo namesto mene?

Ali mi je potreben hrušč množice, radia?

Ali skušam svojo praznino izpolniti z alkoholom, mamili, detektivkami, neizbranimi filmi, uživanjem?

Ali hočem zadovoljiti vsak svoj nagon in pri tem še mislim, da je to moja svoboda?

Ali se pred samoto zatekam v množična razvedrila?

Francoski škof Delarue je objavil tehle pet zapovedi za šoferje:

1. Če te pri zeleni luči na semaforju drug šofer ovira, da ne

moreš naprej, ga pusti, naj gre on prvi!

2. Pri parkiranju daj prednost tistemu, ki ti je nagajal in te oviral med vožnjo!

3. Kadar te kdo prehiteva, zmanjšaj hitrost in pusti, da gre on naprej!

4. Če kdo živčno hupa, mu daj mirno prednost!

5. Ne izgubljal živcev, če te kdo pri vožnji ovira!

Pa še nekaj!

Preden vžgemo motor, se za trenutek zberimo in zaprosimo

nam dal nekakšen vzorec, po katerem naj bi se oblikovalo naše življenje v skupnosti. Sveta Trojica je vzor pristržne in dejavne povezanosti, kakršna bi morala biti med božjimi otroki, brati in sestrami Jezusa Kristusa. Sveta Trojica ni nekakšna triperesna deteljica iz

starih katekizmov ali mrtvi enakostranični trikotnik, temveč nenehno valovanje življenja, morje ljubezni, v katerem se napaja in hrani vse, kar živi.

Že Mojzes je v stari zavezi, ko božji Sin še ni postal človek, govoril svojim judovskim rojakom o

nezaslišani bližini Boga, ki je gospod nebes in zemlje, pa si jih je kljub temu izbral za posebne prijatelje. Apostol Pavel pa je že po Kristusovem odhodu k Očetu poganskim Atencem povedal, da ni tisti Bog, ki ga oni časte kot neznanega, v resnici „daleč od ko-

Boga: „Pomagaj mi, da bom dobro vozil!“ Potem bo naš štart duševno miren in, ker bomo obvladali sebe, bomo obvladali tudi motor in volan.

Za igralca je vseeno, kakšno osebo predstavlja na odru: kralja ali sužnja, bogatina ali berača, vojskovodja ali prostaka, lepotca ali nakazo, modrijana ali norca. Ko je igra lončana, maske odpadejo, in občinstvo igralca ne bo ocenjevalo po tem, ko ga je predstavljal, ampak po tem, kako ga je predstavljal. Govorilo

bo: „Kralj je bil zanič, suženj dober, bogatin reven, berač sijaen, vojskovodja nemogoč, prostak odličen, lepotec ogaben, nakaza privlačen, modrijan smešen, norec duhovit . . .“

In vsi rekviziti ostanejo v garderobi: žezlo in škrlat, meč in in lovor, bogastvo in kras, verige in beraška palica. Pred ravnateljica stopijo igralci v svoji vsakdanjosti: taki bodo prejeli plačo po učinku in nagrado.

Življenje je tako zelo podobno gledališču . . .

Kdor teka za veliko srečo, zgreši mir. (Judovski pregovor)

Zanikati krščansko etiko in kulturo ali oboje odvreči, bi se reklo, vrniti se na najnižjo stopnjo primitivizma.

Thomas Mann,
nemški romanopisec, nobelovec

Ko sem šestdeset let študiral zemljo in človeka, ne najdem iz svetovne stiske drugega izhoda, kot ga je pokazal Kristus. Zemlja ne more zdržati brez Boga.

Bernard Shaw,
irski dramatik, nobelovec

garkoli izmed nas: zakaj v njem živimo, se giblamo in smo“.

PRAVI BOG SE KLICE BOG LJUBEZNI

Tega Boga si ni mogoče prismođrovati. Treba ga je začutiti. Začutiti z otroško vero srca.

In oči je treba imeti uprte v svet, v tisti svet, ki je bolj prostran kot površina našega telesa, našega stanovanja ali hiše, celo našega krhkega planeta.

Preprosti ljudje s svojo toplo, pristno vero so lahko veliko boljši poznavalci troedinega Boga kot pa domišljavi bogoslovni učenj-

ki, ki menijo, da so sposobni razjasniti sleherno skrivnost. Slovenska ljudska modrost lepo pravi:

„Več velja iskra božjega spoznanja kot grmada posvetnega modrovanja.“

Naš pisatelj Pavel Zidar pripoveduje o srečanju med mladim duhovnikom in starejšo ženo. Pogovarjala sta se o veri. On jo je hotel preskušati: na njene besede, da bi verovala, tudi ko bi videla duhovnika grešiti, češ saj njena vera ni duhovnik marveč Kristus, je on odvrnil z izzivalnim vprašanjem: „In če Jezusa ni?“ Žena se je tedaj ustavila na poti in dvignila svojo težko glavo, ga pomenljivo pogledala in se mu nasmehnila. „Jezus je,“ mu je odgovorila, „samo vi ga niste še srečali... Moj Jezus je trden, gospod kaplan, na njem je zraslo sedem otrok. Sedem otrok ni sedem knjig, ki jih prebereš in odložiš...“

Bogoslovna veđa, ki jo uči življenje, je precej drugačna od tiste v knjigah. Pravi modrijan je učljiv za eno in drugo.

Boga spoznavamo iz vidnega

kaj bo z njimi čez dvajset let?

Za praznik prvoobhajancev se je nagnetla v cerkev tolikšna množica, da bi se morale stene razmakniti in ravninski tlak amfiteatralno dvigniti, da bi se vsem odprl pogled na številno družino fantičev in deklic pred daritveno mizo.

Kot da bi duhovnik videl v dno duše vsakemu od njih, se je obrnil k otrokom: „Ko vas gledam, kako ste srečni v objetju s svojim Bogom, se sprašujem, kaj bo z vami čez dvajset let. Kaj bo življenje, ki je en sam boj, naredilo iz vas? Koliko mu jih bo ostalo zvestih?“

Vprašanje, pretežko za otroška srca, je zaplavalo prek njihovih glav in potrkalo na vest staršev, babic, dedkov, tet, stricov, botrov in vseh udeležencev praznika. Nobeno uho ga ni preslišalo.

„Kaj boste vi, ki se zdajle z milobnimi čustvi ozirate v sredo teh malčkov, storili, da se jim ta duhovni zaklad ne obleti

kakor piščancem mah pred prvim perjem? Ali ste pripravljeni po svojih močeh prispevati k ohranitvi in povečanju tega zaklada? Ali ne boste brezbržno in nemočno obstali, ko boste priče drugačnim trenutkom, nevarnim in usodnim za vse življenje?“

Vprašanje je razgrebalo sinočnji pepel za jutranji ogenj... Prenekateri ogorek je močno zažarel in ugasnil. Prenekateri-krat smo pustili ugašati vse, kar je bilo božjega v nas, zapirali oči in si mašili ušesa pred vsem, kar bi nas utegnulo dramiti k odgovornosti do Resnice, ki smo jo nekoč prav takole slovesno spoznali in priznali. Če je že nismo kar zata-

sveta, iz svoje vesti in iz božjega razodetja. V božjem pismu je zapisano,

„da pravi Bog se kliče Bog ljubezni, da ljubi vse ljudi, svoje otroke... da čudno k sebi vod' otroke ljube, da ne želi nobenega pogube“.

Prešeren, Krst pri Savici

Bog. Velika uganka. Kdo je, kakšen je? Že sv. Avguštín je v 4. stoletju zapisal, da laže pove, kakšen Bog ni, kot kakšen je. Nekateri ljudje naredo zato, ker ne morejo Boga s čuti dojeti, usodni in človeka nevredni sklep, da Boga ni.

ŠČ

svetovno-nazorska pot Ivana Cankarja

Pod tem naslovom je napisal dr. Vladimir Truhlar v ljubljanski Družini (16. 6. 1976) članek, iz katerega izpisujemo glavne misli.

Leposlovni kritik zadene pri do-

ločanju svetovnega nazora Ivana Cankarja nehote najprej na njegovo notranjo vero-smisel za pravost. Izražajo jo mesta o skritelem oltarju v notranjosti, pred katerim darujejo čiste misli; o veri, ki je že od vsega začetka kar sama po sebi vzkliła v srcu ter ga vsega prepajala; o srcu, ki je pravičen in nezmotljiv sodnik.

Ivanova besedila o tej prvinski veri v otroških letih jemlje njegov bratranec Izidor Cankar, ki je med leposlovnimi kritiki najbolj pristojen za opredeljevanje pisateljevega svetovnega nazora, resno: „Bog' je bil pesniku od zgodnje mladosti preplel srce in se ni dal več odtrgati od duše.“

ji, smo vsaj bežali pred njo in se hiteli prepričevati, da za to „neobveznost“ žal nimamo časa, zakaj življenjski uspeh, družbeni ugled in položaj so enkratne in zato prednostne vrednote, ki jih ne gre zamujati in zapravljati. Pozneje, pozneje...

Da, življenje je ena sama dirka, en sam boj.

Današnji dan, ko nas kolesje dogajanja neizprosno priteza v sistem nadomestnih vrednot, pri dvajsetih letih mnogi izjavljajo: „Priznavam le to, kar neposredno zaznavam, kar ustvarjam in kar mi napoveduje računalnik. Verujem le to, da je življenje neskončna veriga nasprotujočih si sprememb, bo-

žansko veličastnih, a vse bolj odvisnih od umske dejavnosti človeka, od njegove težnje po avtorstvu vsega...“

Take in podobne misli so se iz spoznavnih globin izvijale na zastavljeno vprašanje. Videč nevarnosti današnjih dni, ki neizogibno čakajo te malčke, so se navzoči — že prosti meh-kobnih čustvenih priveskov — ozirali v odhajajočo družino srečnih otrok z eno samo željo: „Sončno in dejavno rastite v atomski čas in uživajte njegove radosti! Le tega se varujte, da bi ne padli v usodno zмотo onih, ki bodo avtorstvo vsega skušali ustoličiti v sebi!“

J. L.

iz cankarjeve zakladnice

Resnično, za hlapca nisem rojen. Morda bi rad bil napačen in nasičen, morda bi rad sladko počival pod gospodarjevo streho, ali moje koleno je tako ustvarjeno, da se ne upogne rado; ne uboga, pa če mu sam ukažem... Za mučenca nimam veselja, za junaka ne daru; ali zgodi se, kar se mora zgoditi — oskubite jastreba, v goloba se le ne bo spremenil; in naj se škrjanec devetkrat zakolne, lajal ne bo nikoli.

Sveti Frančišek je živino učil nauk ljubezni, med ljudmi bi nič ne bil opravil!

Reci razbojniku, da je razbojnik, pa te udari s kolum po glavi ter poreče: nisem razbojnik!

Hlapci! Za hlapce rojeni, za hlapce vzgojeni, ustvarjeni za hlapčevanje! Gospodar se menja, bič pa ostane in bo ostal na vekoma, zato ker je hrbet skrivljen, biča vaje in željan!

Kritični čut za poštenje povede pisatelja najprej iz katolištva domače hiše v svobodomiseltvo. 21. marca 1893 piše materi: „Ljubamati! Danes je Vaš god. Jaz vem, kako Vi mislite o meni; da sem lahkomišel, malovreden človek, kateri samo na tisto ne misli, kar bi bilo treba, na drugo vse.“ A sam da ve, da ima „boljše srce“ in „boljšo pamet“, kakor ju imajo „drugi ljudje“. To da vesta samo on in Bog. Da se je že kdaj vprašal, če se v tem prepričanju ne moti, pa da mu je „nekaj dejalo“, da se ne moti.

Ko pride 1896 na Dunaj, ne vstopi v liberalno akademsko društvo „Slovenija“, pač pa na „brucuskem večeru“ krepko po njem udriha in meče pred člane kopo „resnic“ o neresnosti društva: kot je bil prej prepričan, da je bila resnica, kar ga je vodilo v svobodomiseltvo, tako je zdaj prepričan, da je resnica, ki ga oddaljuje od njega.

Pa tudi v svobodomiseltvu doma se mu iz večje razdalje, z Dunaja, pokaže vse mogoče, kar ga močno odbija. Gabi se mu zlaganost, gabi se mu surovost, podlost...

Ivan Cankar je bil proletarski otrok. Tudi pozneje je na sebi doživljal in na drugih gledal, kaj je krivični družbeni red. Tudi ta rod je bil del nepoštenja, ki se mu je pisateljevo globinsko — verskonravnostno jedro nujno moralo upirati. In v uporu so bile hkrati težnje materialističnega socializma. 1907 sprejme Cankar celó kandidaturu socialdemokratske stranke pri državnoborskih volitvah. Čeprav pa je bil v stranki, ki je imela za svoj miselni temelj marksizem, sodi Izidor Cankar, „da so bile miselne podlage marksizma pesniku po naravi in dejansko tuje, da je njegov življenjski nazor bil preširok, da bi ga bilo mogoče vtakniti v formule marksistične filozofije, in da jedro njegovega oznaniila, ki ga je prinašal Slovincem, ne le ni skladno z materialistično filozofijo socialne demokracije, marveč da ji je tudi nasprotno... Če oznanja zgodovinski materializem vsemoč ekonomskih razmer, oznanja Ivan Cankar zmagoslavje duha; če pričakuje marksizem rešitve človeku iz srečno izbojevanih razrednih nasprotij, jo pričakuje Ivan Cankar iz prebujene posameznikove vesti. To sta dve v osnovah

si nasprotni naziranj... Zgodovinski materializem je bil pri Ivanu Cankarju površno prevzet, nedoživljen in se, čeprav ostaja pesnik še nadalje socialist, po l. 1909 pri njem ne pojavlja več.“

Cankarjeva odprtost v neskončnost in večnost se je po sarajevskem obisku pri nadškofu Stadlerju in bratu Karlu (1909) vidno poglobila, njegovo tleče npravnostno-versko jedro se je vse bolj razplamtevalo in določeneje opredeljevalo v krščanstvo. „Kjerkoli in kadarkoli — nekje in nekaj mora biti drugo življenje, mora biti popolnost božja... Paradiž je bil in je; in zato, ker je, ga bo nekoč gledalo to željno oko.“

Ko Ivan Cankar in istem razglabljanju primerja „lepoto“ z Bogom, primerja seveda hkrati Boga z „lepoto“: „Lepota je kakor Bog. Večna je in neskončna, neobsežena in neobsežna. Luč prepleta v tisočkrat tisočernih žarkih vse vesoljstvo; sije v soncu, luni in zvezdah, diha v zraku, roma z vetrom; prodira kamen, živi v rastlini, živali in človeku. Lepota je kakor Bog: povsod in nikjer je ni utelešene, v popolnosti izražene, tako da bi

Miha Žužek

skale, snežišča, gozdič in cvetje - odsev Boga

Dragi pater!

Ne vem, čemu me toliko navajate na povezanost z Bogom. V Boga sicer trdno verujem. Vem, da mora bivati prvi razlog vsega. Toda — če biva, naj biva. Tudi velikanska osvetlja bivajo, pa ni še nikoli nihče trdil, da bi morali noč in dan misliti nanja.

Boste rekli, da je Bog vendar nekaj drugega kot ustvar-

jena bitja. Že, že. A v moji glavi je pojem o Bogu prav tako oddaljen in, ne zamerite, prazen, kot pojem o Andromedini meglenici, in prav tako ne vzbuja v meni nobenih lepih odmevov, ne veselja, ne navdušenja, kot bi moralo biti po knjigah, ki ste mi jih posodili!

Morda boste ugovarjali, da sem mogoče bolj hladne narave, manj sposoben za navdušenje... Nikakor! Zaljubljen sem v naravo in v njeno čarobnost, glasba me opaja in omamlja. Le pri molitvi mi je srce tako pust.

Z lepimi pozdravi

Vaš N. N.

Dragi N. N.

Mislím, da Vas razumem. Vaša težava je v tem, da poznate sicer besedo Bog, a pod njo si ničesar ne predstavljate.

To se mi je posvetilo ob temle dogodku:

V župnijsko pisarno je prišla ženica prosit, da bi šel v sosednjo faro sprevidet bolnika. Prosil sem, naj mi opiše pot. Vstopila se je predme in začela živahno pokazovati: „Najprej pojdite na to roko, pa malo naprej, pa še na to roko in spet malo dalje na ono roko...“ Očitno si je nazorno predstavila vso pot, s križišči,

hrepenenju in slutnji ne bilo več prostora... Srce človeka siromaka jo sluti in je išče, slutilo in iskalo bo na vekomaj."

S 35 leti se Ivan Cankar čuti „starca“. A po Izidorju Cankarju so bila prav zadnja pisateljeva leta „zadnja oblika njegovega duševnega razvoja in z njo doseže Ivan Cankar tudi najvišjo stopnjo svojega pisateljskega mojstrstva.“ Večnost, Bog, Kristus vse bolj vstopajo v to mojstrstvo.

Ivan Cankar na svoji življenjski in umetnostni poti vse več govori o „neumrljivem hrepenenju“, o „vstajenju“, o „poveličanju“, o „Bogu“. Zato bi bilo „nespametno misliti“, poudarja Izidor Cankar, „da se Ivan Cankar tolikokrat zgolj lahkomišelnost igra z odgovorom na ta zadnja vprašanja človekovega bitja, da zgolj lepo besediči, ko se bavi z najtežjimi nalogami človekove misli; to so dejansko rezultati njegovega osebnega čustvovanja in umovanja, in kakor je napak, če v pesnika zanašamo stvari, ki bi jih v njem želeli najti, a jih ni, tako ravna kvarno, kdor hoče izdiskutirati iz njega vse, kar mu ni po volji ali česar ne razume... Pozitiven del misel-

nega in čustvenega sestava, kakršnega predstavlja zgodovinski Ivan Cankar izza l. 1909, je vera v Boga in v posmrtno življenje."

CANKAR O LJUBEZNI DO DOMOVINE

Resnično, domovina, nisem te ljubil kakor cmerav otrok, ki se drži matere za krilo; tudi te nisem ljubil kakor solznomeškobni vzdihovalec, ki ti kadí v lice sladke dišave, da te skelé uboge oči; ljubil sem te s spoznanjem; videl sem te vso, v nadlogah in grehah, v sramoti in v zmotah, v ponižanju in v bridkosti; zato sem z žalostjo in srdom v srcu ljubil tvojo oskrunjeno lepoto, ljubil jo stokrat globlje in stokrat višje od vseh tvojih trubadurjev!

Moje delo je knjiga ljubezni — odpri jo, domovina, da boš videla, kdo ti je pravičen sin! Dal sem ti, kar sem imel če je bilo veliko ali malo — Bog je delil, Bog razsodil! Dal sem ti svoje srce in svoj razum, svojo fantazijo in svojo besedo, dal sem ti svojo življenje — kaj bi ti še dal?

znamenji, hišami, in vse ji je bilo jasno. Meni pa so vse to bile besede, ker si nisem pod vsem tem predstavljal ničesar...

Ko izgovarjate besedo Bog, si najbrž ničesar ne predstavljate. Prav to je napak. Ko mislite na Boga, si morate predstavljati vse.

Bog ni le Stvarnik vsega, ampak je tudi vzorec vsega. Ko je ustvarjal nešteto vojsko stvarí, je moral vsako bitje upodobiti po nekem vzorcu. A kateri vzorec je bil prej, preden je Bog ustvaril svet? Samo eden — Bog sam. Tako je moral Bog vse pomeriti in prikrojiti po se-

bi. Vsaka reč je torej božji posnetek. Tako rekoč ogledalo, v katerem odseva sam Bog. Kakor gorski velikani odsevajo v tihem gorskem jezeru...

Navdušujejo Vas planine. Ne pozabite: v planinah Vas navdušuje božja lepota! Neizčrpno bogastvo oblik in barv in odtenkov skalovja in snežišč in gozdov in cvetja je le bled odsev neizčrpnega božjega bitja.

Vsa nežnost in trepetanje, ki ju doživljate ob glasbi, je prav tako le odmev božje nežnosti in neizrekljivega trepetanja božjega bitja.

Boga ne moremo videti na-

ravnost. Prešibke so naše oči. Vsako bitje je kot ogledalo, ki odseva eno stran božje lepote. Kot pravi apostol Jakob: „Vsak dober dar je od zgoraj, od Očeta luči.“

Vsa bitja skupaj sestavljajo velikansko lomljeno ogledalo veselja, v katerem se že kar jasno kaže neizrekljivo božje obličje.

Pa če Vas navdušujejo iveri božje lepote, raztresene po stvarstvu, mar Vas ne bo še bolj navdušil sam neizčrpni vir vsake lepote in dobrote?

Lepo Vas pozdravlja

Vaš pater

smeh od dama (s stisnjenimi zobmi!)

BESEDE SO TEMELJNI KAMEN
ZA ZIDANJE GRADOV V OBLA-
KIH.

Naneslo je pač, da je bilo v neki deželi mnogo vil. Tistih pravih, zidanih, ne gozdnih bitij ali kmečkih za kidanje. In tudi je nanoslo, da so bili tam tudi lastniki teh vil. Prav tako je nanoslo, da drugi pač niso imeli vil. In so leta in leta trdo delali, da bi jih pač tudi sami dobili. Kljub svojemu garanju, pa niso opazili, da bi jim pač kaj nanoslo. Pač pa je po njihovi zaslugi vseskozi nanašalo tistim prvim.

KAKO SHUJŠATI? PREPRO-
STOI ABONIRAJTE SE V MEN-
ZI ŠTUDENTSKEGA NASELJA!

Šef šefu pri kozarcu močnega v bifeju: „Nič čudnega, če produktivnost pada. Danes sem že

iz slovenskih listov

Z izrezki iz slovenskih revij in časopisov ki izhajajo doma in in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo.

Katoliški GLAS

ČAS, KO POTRKA SPOMIN

Na pragu poletja se že trideset let dogaja na Slovenskem nekaj skrivnostnega. V majskih in junijskih dneh leže na duše mnogih čuden nemir, ki zadobiva obris žalosti, praznine ali veselja brez veselja. Podobno je Spominu iz starih slovenskih pravljic, ko se javlja duh pokojnika ter prosi miru ali ima kaj sporočiti.

Moderni povojni Spomin je množičen. Iz nekih slovenskih globin se oglašča tihi zbor 12 tisoč nekoč živih ljudi, ki so bili poslani v smrt po že končani vojni, brez vsake sodbe. Dejanje je ostalo državna tajnost, sramotenje pokončanega pa poskus, da se kako preprija srhljiva praznina, ki je zazijala na telesu in v zavesti vsega naroda.

Maja in junija se vsako leto oglasi Spomin in potem spet zamre. Ker pa mu ni bil povrnjen mir in je bilo sporočilo preslišano, se bo spet vračal. Preden pa potihne, zapusti vselej za seboj glasno in vidno sled.

Kot po nekem skrivnostnem impulzu namreč oživijo napadi na vse, kar je imelo ali naj bi imelo zvezo s tistim Spominom. V tej sočasnosti, ki je vsako leto točna kot ura, je nekaj uročenega. Sile, ki bi dale ne vem kaj, da bi že enkrat prišla pozaba na vse, zlasti pa na dejanje, prav te sile glasno opozarjajo ves narod na nekaj, kar hkrati krčevito držijo v tajnosti. Ker je tako početje do kraja nelogično in netaktilno, se za njim očitno skriva nekaj, kar je močnejše od ljudi. V tem ozvočenju Spomina utegne biti odmev vesti, tega čudnega organa, ki je od veka samoupraven.

Lahko bi bilo odgovarjati na napade, ki jih porajajo slovenska predpoletja. Dejali bi, da pokončanje ujetnikov po vojni ni isto kot enakovredna obračunavanja med državljansko vojno. Dejali bi še, da ni izdajalec oni, ki javno napove svoj boj (pa naj bo še tako ponesrečen), marveč prej oni, ki po vojni vsili svojo samovoljo in s tem prelomi slovesno sklenjeni dogovor o narodni vstaji za svobodo. Dejali bi končno, da bo zgodovina zelo nezaupljiva do ocen, ki jih je pisal maščevalec: kaj le drugega je bila oblast, ki se je odločila za goro trupel, čeprav je imela izbiro ujetniške delavske brigade, nič nevarne, celo prav koristne za obnovo porušene domovine?

A taki odgovori nimajo smisla. Naslovniki takih argumentov prav dobro vedo, koliko bridke resnice je v njih. Vedo tudi, da vse to niso politične opredelitve, marveč navadna logika, ki jo poraja prvinska moralna zahteva po neki osnovni pravičnosti in človečnosti.

Nekje je dežela, ki je bila dana za domovino majhnemu narodu. Ta je v stoletjih stisk in brezupa prehodil že vse postaje križevega pota, pa je vendar obstal in bo tudi v bodoče. Vsega je bil vajen, tudi nasilne smrti v vseh oblikah. Nikoli pa se še ni pripetilo, da bi mu kdo domačih pobite sinove skrnil in jim odrekel to, kar tisočletja loči divjaštvo od človečnosti: pieteto.

Nekje je dežela, ki sta jo ohranila pri življenju Bog in trdoživost njenih sinov. Tudi zamejskih. Ta dežela potrebuje veliko, veliko ljubezni, da se srečno prebije skozi čudni čas prepovedanih grobov in Spomina nad njimi.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 10. junija 1976, str. 2.

V *Novem listu* smo brali. Obtožena sovražne propagande sta bila aretirana v Ljubljani in prijavljena sodišču časnikar Viktor Blažič in sodnik Franc Miklavčič. Obtožena sta kaznivega dejanja sovražne propagande po čl. 118 kazenskega zakonika. Blažič je časnikar pri *Delu*, svoj čas je pisal tudi v reviji *Prostor in čas*.

Nadalje smo brali: Izvršni odbor predsedstva republiške konference SZDL Slovenije je razpravljal o uvozu knjig in publikacij iz zamejstva ter sprejel stališče, da je nesprejemljivo uvažati in prodajati knjige, katerih avtorji so emigranti, in tudi ne knjige, ki jih v inozemstvu oziroma zamejstvu tiskajo pisci, ki živijo v SFRJ. Ti imajo namreč v naši državi vse demokratične možnosti, da ponudijo svoja dela našim založbam in jih pri njih tudi tiskajo. (*Delo*, 12. junija.)

Nekaj pripomb:

Znano je, da je Sovjetska zveza prepovedala svojim državljanom tiskati knjige v inozemstvu. Kdor se pregreši, kot npr. Solženicin in drugi, pride pred sodišče, nato v zapor in v Sibirijo in v umobolnico. Ali čaka slična usoda tudi tiste redke slovenske pisatelje in publiciste, ki so tiskali ali želijo tiskati svoja dela v inozemstvu?

Kakšne „demokratične“ možnosti imajo pisatelji, živeči v domovini, da tam tiskajo svoja dela, je razvidno iz tega, kar smo svoj čas že poročali, da so namreč Edvardu Kocbeku odpovedali tiskanje že najavljene knjige pri Mohorjevi družbi. Slišimo, da to ni osamljen primer.

Kako gledajo na pisatelje in pisce, ki živijo izven Jugoslavije, je zgoraj jasno povedano. Vsi so zanje „emigranti“, če niso partijci ali vsaj na trenutni partijski liniji. Tako so zanje „emigranti“ Boris Pahor in Alojz Rebula, ki ne smeta več tiskati knjig v Sloveniji; potem uredniki *Katoliškega glasa*, ki jim je zabranjen vstop v matično domovino. Emigrant ni torej, kdor je emigriral, to je, se izselil iz domovine, temveč kratko malo Slovenec, ki živi izven Jugoslavije, a ni na partijski liniji.

Svoboda besede in izmenjava mnenj postaja v Sloveniji zmeraj bolj problematična. Ali se povračamo v čase nove „ždanovščine“?

Katoliški glas, Gorica-Trst, 1. julija 1976, str. 2.

iz tujih listov

Z izrezki iz tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši.

ARETACIJI V LJUBLJANI

O aretaciji dveh domnevnih „Kocbekovih pristašev“ v Ljubljani je sporočil te dni Popit: pri pobijanju „klerikalizma“, ki naj bi se po Popitovi izjavi v zadnjem času v Sloveniji spet prebujal, so zaprli sodnika Franca Miklavčiča in člana uredništva *Dela* Viktorja Blažiča.

Očitki proti njima so vredni premisleka: uganjala naj bi značilni slovenski „klerikalizem“ ... ne da bi se istočasno ti naši sovražniki udeleževali teroristično — kar pa ne pomeni, da ne bi v določenem trenutku tudi to počeli,“ je pojasnil Popit.

To Popitovo podtikanje, da bi katoliška Cerkev utegnila kdaj zagovarjati „teroristično dejavnost“ v Sloveniji, kaže na resnični, sedanji, še bolj v prihodnosti pričakovani, vedno bolj brezpravni položaj Cerkve v Sloveniji.

V teh nasproti Cerkvi nenavadno izzivalnih Popitovih besedah vidijo beograjski opazovalci tudi odgovor na to, da je pred kratkim Vatikan odklonil imenovanega jugoslovanskega poslanika Gvida Branico.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 12. junija 1976.

petič v bifeju in vedno najdem koga od kolegov iz službe.“

„TOVARIŠ DELEGAT, ALI DOBIVATE KAKŠNO NADOMESTILO ZA LOČENO ŽIVLJENJE OD BAZE?“

Na vrata je potrkal vodovodni inštalater.

„Ali sem prav prišel? Saj je pri vas treba zamenjati pipo v kopalnici?“

„Ne, pri nas je vse v redu,“ mu začudeno odgovori ženska na vratih.

„Kaj ne stanujejo tu Petričevi?“

„Nič več. Že pred pol leta so se odselili.“

„Poglej si jih no! Najprej naročijo na vrat na nos mojstra, potem se pa odselijo.“

NA TELEVIZIJSKEM FESTIVALU V PORTOROŽU SO RAZDELILI TOLIKO NAGRAD, DA SO POSTALE NAJBOLJ ZANIMIVE TIŠTE ODDAJE, KI NISO PREJELE NOBENE NAGRADE.

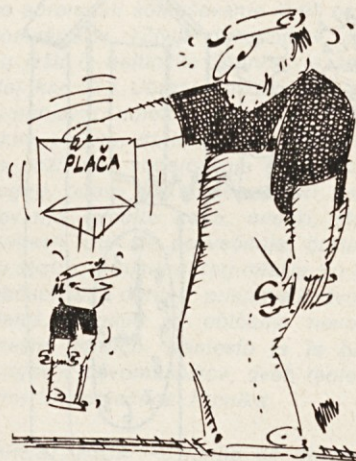
Delavca med seboj.

„Vse, kar imam, sem si pridobil s poštenim delom.“

„Kaj pa imaš?“

„Nič.“

PRIDNO JE DELAL ŠTIRIDESET LET IN DOKONČAL LEPO PRIHODNOST: ZADEL JE NA LOTERIJI.

ROJSTVO MALEGA ČLOVEKA

Kaj bo, ko bo višina samopri-
spevkov, posojil in podobnega
dosegla višino osebnih dohod-
kov? Od kod bomo potem čr-
pali sredstva za šole, vrtce, ce-
ste, elektrifikacijo, stabilizacijo
in modernizacijo železnice?

KAKO V VAŠI OBČINI IZRAV- NAVATE SOCIALNE RAZLIKE?

● Čisto preprosto! Za sestan-
kom, ki je bil po sestanku, skli-
čejo večji sestankarji nov se-
staneč.

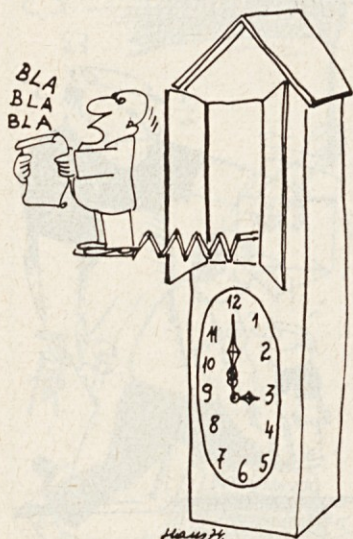
● Najbolj revnim dajemo mi-
nimalne podpore, da ne bi slu-
čajno z njimi obogateli.

LUKNJE NA CESTAH BOMO S POSOJILOM SICER ZAKRPALI, DOBILI BOMO PA NOVE V ŽE- PIH.

Ves svet je pristopil k izvajanju
našega zelenega plana. Poljaki
pridelujejo čebulo, Egipčani
krompir, Madžari zelje, Nizo-
zemci korenje, Bolgari kumare,
Romuni papriko, plan uvoza za
preostale pridelke pa menda še
ni določen...

ZARADI POCENITVE GRADBENE- GA MATERIALA LAHKO PRI- ČAKUJEMO BOLJ ZMERNE PO- DRAŽITVE STANOVANJ.

Po Pavlihu

URA ZA POLITIKE

PRITISK NA CERKEV V SLOVENIJI

Katoliška Cerkev v republiki Sloveniji je pod naraščajočim pritiskom. Notranje si sicer niso, tako je slišati, vodilni partijski funkcionarji glede taktike nasproti katoliški Cerkvi edini: šef slovenske partije Popit naj bi se zavzemal za politiko odkritega uničenja, medtem ko naj bi bil Ribičič bolj za to, da bi duhovnike na dolgo roko oslabil.

Najnovejši primer je ravnanje z jezuitskim patrom Vladimirjem Truhlarjem. Truhlarju, bivšemu profesorju na papeški univerzi v Rimu, pisatelju številnih spisov o obnovitvi po koncilu, prevedenih v mnoge jezike, so vzeli potni list. Ko se je po nekem potovanju v Italijo hotel vrniti, so ga na meji štiri ure zasliševali. Predtem je predaval katoliškim slovenskim razumnikom v Gorici in Trstu o slovenskem pisatelju Ivanu Cankarju, čigar stoletnico rojstva so v njegovi domovini praznovali. Cankar je znan kot mož, ki je neusmiljeno bičal vse napake v javnem in zasebnem življenju. V tedniku *Družina* je Truhlar navajal Cankarjeve besede, da mora človek pripadati stranki ali tolpi, če hoče dobiti javno odpuščanje. Ta navedba je bila poleg drugih zadosti, da so mu vzeli potni list.

Tudi novi zakon o verskih skupnostih je treba imeti za del politike do Cerkve. Sedaj poskušajo Cerkev v Sloveniji ohromiti prek majhnih in malenkostnih procesov. Tako cenijo, da je bilo zadnja leta skoraj pol duhovnikov v Sloveniji zapletenih v malenkostne upravne procese, npr. z obdolžitvijo, da so premalo skrbeli za sanitarne naprave v veroučnih prostorih, dalje zaradi domnevnih carinskih prestopkov pri uvažanju cerkvenih predmetov iz tujine, zaradi zamujanja pri plačevanju zelo visokih in pogosto neupravičenih davkov, zaradi dozdevnih nižjih davčnih izjav.

Vedno pogosteje kličejo duhovnike na zasliševanja. Mnogi ne morejo tega več prenašati. Neki slovenski duhovnik, ki je pet let skrbel kot dušni pastir za slovenske zdomce v ZR Nemčiji, se je jeseni 1975 vrnil v domovino, pa ni mogel več prenašati stalnih zasliševanj in obdolžitve, da je bil član emigrantske organizacije v Nemčiji, in je zbežal v tujino. Tudi dušne pastirje zdomcev v ZR Nemčiji zadnji čas jugoslovanska tajna policija UDBA nadleguje. Po telefonu ali po pismih zahtevajo od njih agenti UDBE, naj se javijo in z njimi pogovarjajo.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 24. junija 1976.

NOVI CERKVENI ZAKON ZA JUGOSLOVANSKE DELNE REPUBLIKE

V jugoslovanskih delnih republikah pripravljajo nove zakone o verskih skupnostih. (V Sloveniji je takšen zakon že v veljavi.) Ti naj bi izpolnili vrzel, ki je nastala, ko je bil razveljavljen splošni jugoslovanski „temeljni zakon o pravnem položaju verskih skupnosti“, potem ko je sprememba ustave to snov vzela iz pristojnosti federacije in jo dodelila delnim republikam. Tako je dobila jugoslovanska partija priložnost, da pravni položaj verskih skupnosti na pol neopazno oslabi in predvsem vodi lažje kot doslej v posameznih republikah, kjer ima oprava z vsakokrat drugačnim cerkvenim položajem, drugačno cerkveno politiko.

Vsa besedila osnutkov dajejo krajevnim upravnim oblastem mnogo svobode. Pozornost zbuja, da sta zakon za republiko Slovenijo in osnutek za avtonomno provinco Vojvodino najbolj blaga. V Sloveniji so državni funkcionarji celo o tamkajšnjem osnutku ustrežljivo govorili s škofi in župniki. S tem naj bi bilo zagotovljeno, da bi novi zakon javnost mirno sprejela. Na Hrvaškem, kjer je razmerje med oblastjo in katoliško Cerkvijo bolj napeto, ni doslej državna oblast o novem zakonskem predlogu škofom ničesar sporočila.

Kaže, da naj bi bili zakoni za cerkve v republikah Macedoniji, Bosni-Hercegovini in Srbiji najbolj ostri.

Macedonski osnutek pravi npr., da je verouk prepovedan tiste dni, ko morajo otroci v šolo. To pomeni prepoved verouka vse dni razen nedelje.

V osnutku za Bosno-Hercegovino se glasi, da ne sme biti verouk v času, ko učence zaposluje šola, bodisi s poukom, bodisi s čim drugim. S tem ne bi bila niti nedelja prosta za verouk, ker lahko pripravi šola

vsak čas, tudi ob nedeljah, izlete ali kaj drugega in razglasi, da so se učenci dolžni tega udeležiti.

Osnutek za Srbijo pravi, da verouk ne sme ovirati šolskega pouka in njegovih ciljev. To bi lahko pomenilo v zadnjih posledicah prepoved slehnernega verouka, kajti šole vedno bolj uvajajo ateizem v učni program.

Tako se zdi na prvi pogled, da je cilj novih zakonov za Cerkev močnejša marksistična ideologizacija. Poznavalci razmer pa izražajo misel, ali ne namerava jugoslovanska partija z novimi zakoni za Cerkev postaviti mejo tudi naraščajočemu islamu. Ker imajo mohamedanci v Jugoslaviji veliko višji prirastek rojstev kot pravoslavni in katoličani, raste iz leta v leto njih odstotek v celotnem prebivalstvu. Narašča pa tudi delavnost muslimanskih duhovnikov, ki lahko zlasti na Kosovem in v Macedoniji pokažejo odlične uspehe pri delu z mladino.

Partija se hoče izogniti vznemirjenju med muslimani. Zakonski osnutek v Macedoniji bi moral biti zato sprejet skrivaj. Le zaradi spodrsrljaja dopisnika zagrebškega *Vjesnika* v Skopju, ki je poročal, da je tamkajšnji parlament osnutek sprejel, se je zanj zvedelo. *Glas koncila*, ki ga izdaja nadškofijski sedež v Zagrebu, je pisal, da takšnega zakona ni mogoče sprejeti, ker krši osnovne pravice občanov. Tako je zvedela javnost za vso zadevo.

Zatem so, se zdi, delo z večino novih zakonov glede Cerkev za nekaj časa prekinili. Obenem so skušali v nekaterih republikah katoliško in pravoslavno Cerkev na skrivaj pomiriti, češ da niso novi zakoni namejnjeni in prvi vrsti njima. Kljub temu je vsem verskim skupnostim v Jugoslaviji jasno, da se dajo zaostrujoča navodila zakonov za Cerkev uporabljati proti sleherni od njih.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 12. avgusta 1976.

REHABILITACIJA PRED LETI OBSOJENIH

Neko poročilo v ljubljanskem partijskem časopisu *Delo* (28. julija) je zbudilo v slovenskih političnih krogih veliko pozornost. *Delo* je objavilo sporočilo Vrhovnega javnega tožilstva SR Slovenije, da je 15 z imenom navedenih oseb, ki so bile leta 1948 obsojene, sedaj rehabilitiranih. Vrhovno sodišče Slovenije je na predlog javnega tožilstva pregledalo primere nekdanjih obsojencev. Kot sad te ponovne preiskave je javni tožilec umaknil tedanje obtožbe, Vrhovno sodišče Slovenije je pa obsodbo razveljavilo.

Delo omenja, zakaj so morali tedaj obtoženi pred sodišče. Bili so obtoženi, da so med nemško okupacijo Slovenije sodelovali z gestapom in v nemških koncentracijskih taboriščih izvrševali vojne zločine ter v povojni Sloveniji počeli „škodljivstvo“.

Česar *Delo* ne omenja, je to, da so bili skoraj vsi od tedaj obtoženih in sedaj rehabilitiranih pomladi in poleti 1948 obsojeni na smrt in usmrčeni. Sedanja rehabilitacija prihaja torej za te žrtve prepozno. Poleg tega so bili nekdanji obsojenci obtoženi tudi tega — česar sedaj tudi ne omenjajo — da so sodelovali z britansko tajno policijo.

Kdo so bili ti obtoženci, ki so bili očitno po nedolžnem usmrčeni? Šlo je skoraj izključno za predvojne člane KPS. Te KP-člane so Nemci zaprli in odpeljali v koncentracijska taborišča. Po osvoboditvi so se vrnili v Slovenijo, kjer so jih takoj poklicali na važna državna mesta, posebno v gospodarstvo. Potem so naenkrat te komuniste zaprli. „Sodelovanje z gestapom“ ali „vojni zločini v koncentracijskih taboriščih“ so bile na prvi pogled smešne obdolžitve ljudi, ki jih je zaprl in odpeljal v koncentracijska taborišča gestapo.

Seveda je bilo lahko stvar gledati tudi drugače: slehernik, ki ga je tedaj gestapo zaprl in zasliševal, je moral s svojimi biriči na kakšen način „sodelovati“ — tudi če je samo odgovarjal pri zasliševanju na stavljena vprašanja. Meja med kolaboracijo in samoohranitvijo je za jetnike totalitarnega režima vedno premakljiva. Jugoslovanska komunistična revolucija je bila tedaj, kot vse mlade revolucije, neusmiljena. Za težka in zapletena premišljevanja ni bilo prostora. Metodo so si ogledali

kaj se je zgodilo zadnji čas doma?

(Nadaljevanje s 3. strani)

Bleda v juniju peljal prav tako star vlak. Eno najbolj zahtevnih prog z mnogimi predori (Podbrdo 6 km), mostovi in podpornimi zidovi skozi sotesko Baške grape in Soške doline je šest let gradilo 11 tisoč delavcev. Proga je predstavljala vrhunec tedanje tehnike. Vstajajo novi upi, da bo skoraj zamrla proga spet oživel z elektrifikacijo in dograditvijo vzporednega tira.

*

ARTIČE — Prireditev „Artiče 76“ je izpolnila pričakovanja in dosegla vrhunec s koncertom desetih pihalnih orkestrrov z domačega in okoliških krajev. Med godbami z najdaljšo tradicijo sta bili metliška in kapelška, ki praznujeta 126-letnico obstoja. V skupnem nastopu so zaigrali skladbi „Kosec koso brusi“ in „Viško koračnico“.

BELTINCI — V Beltincih se je 11. julija pod starodavnimi platanami pred cerkvijo gnetla množica ljudi iz vseh krajev Prekmurja. Zbrano so spremljali somaševanje dveh novomašnikov. (Živih duhovnikov, ki so izšli iz beltinške župnije, je sedaj kar 37.) Ubrani pevski zbor je izmenjeval umetne pesmi z ljudskim petjem, daritev novomašnikov je pozivljalo sodelovanje dveh teologin, očeta sta sinovoma pri darovanju izročila kelih, materi, sta prinesli kruh za posvečenje, bratje in sestre, strnjeni okrog oltarja, so k občestveni daritvi prispevali svojo delež. Opustili so običajno novomašno pridigo. Namesto te je bil pogovor novomašnikov, dveh teologinj in domačega župnika.

BRESTANICA — Junija so dokončali novo plinsko — parno elektrarno. S tem so zapolnili vrzel, ki je

nastajala ob izpadih električne energije zaradi raznih okvar elektrarn. Nova elektrarna steče v pogon v nekaj minutah.

BREZOVICA — Čez sto ministrantov iz okoliških ljubljanskih župnij se je zbralo na Brezovici pri Ljubljani. Dopoldan je bilo na sporedu bogoslužje, popoldan pa jih je zamikal brezoviški gozdiček. Tam so se poigrali in nasmejali ob spretnostih, ki jim jih je pokazal Mirko Pihler, župnik iz Sostrega. Pomerili so se tudi v znanju: Pokaži kaj znaš! Ob koncu so prejeli še posvetitev v zvestobi oltarni službi in Kristusu.

BREŽICE — Sedma vrtnarska prireditvev Slovenije je bila letos v Brežicah. Te so se za to priliko predstavile v „svatovski obleki“, z urejenimi domovi, parki in cvetličnimi gredicami. Na brežiškem gradu so nastopile mnoge godbene in pevske skupine. Najpomembnejši jugoslovanski vrtnarji so razstavljali cvetje in nastopali v aranžiranju šopkov, ikeban, opremljanju prostorov s cvetjem in negovanju lončnic.

BOHINJ — Bohinj je kot turistično središče precej zaostal v razvoju. Po vojni so bili nekoliko preurejeni stari hoteli in zgrajen turistični kompleks na Voglu. Kaj več pa za razvoj kraja ni bilo storjenega. Letošnji potres je zamajal temelje mnogih stavb in tudi nekateri hoteli so odpisani. Mladina nima veselja do dela v turizmu in se raje zaposluje v oddaljenih industrijskih krajih.

CELJE — Mesto je dobilo novo prireditveno dvorano pod Golovcem. Prirejena je tako, da bodo lahko v njej družabne in športne prireditve, ter razne manifestacije. Sprejme 4000 obiskovalcev. V njej bo tudi prostor za sejemske in razstavne prireditve. Tehnično je odlično opremljena in s svojevrstno arhitektonsko zunanostjo vabi vse mimo-idoče.

CELJE — V juniju je bilo mesto gostitelj 35. balkanskih iger. V atletiki so se med moškimi odlikovali Romuni, med ženskami Bolgarke.

GORNJA RADGONA — Na Tratah v Gornji Radgoni, kjer bo v nasled-

pri Stalinu, ki so ga tedaj še občudovali, in tako so se v Ljubljani kotalile glave ljudi, ki so še do pred kratkim veljali za dobre komuniste. Politični spori in nasprotja so bila v tej sicer tako idilični, marljivi in pošteni deželi tako zagrizena in ostra, da jih na prvi pogled ni mogoče imeti za možna.

Zastavlja se vprašanje o odgovornosti. Kako je mogoče te žrtve rehabilitirati, ne da bi razčistili vprašanje resničnih krivcev — tistih, ki so te žrtve naznanili, in tistih, ki so pripravili obtožnico proti njim?

Najvišji javni tožilec Slovenije je bil v času tega procesa Mitja Ribičič, danes predsednik Socialistične zveze Slovenije, množične organizacije, ki jo krmari partija. V političnih krogih se sprašujejo, ali ni ta rehabilitacija usmerjena proti njemu? Morda pa so bili Jugoslovani žrtev napačne informacije. Tedaj se je prelom med Beogradom in Moskvo mrzlično pripravljaval. Ali pa se hočejo mlajše sile v partiji s to rehabilitacijo znebiti bremena preteklosti. Kajti kako se more Jugoslavija glasno upirati nečloveški staliništski praksi, če svoje preteklosti ni razčistila?

Kleine Zeitung, Celovec, 1. avgusta 1976.

OTROCI ZDOMCEV POD PRITISKOM PROPAGANDE

Vedno več staršev zdomskih otrok v ZR Nemčiji se pritožuje nad naraščajočo indoktrinacijo svojih otrok v smislu vlad držav, iz katerih so prišli. Vedno glasnejše so predvsem pritožbe staršev iz Jugoslavije: njihove otroke učitelji iz Jugoslavije silijo, da bi postali aktivni komunisti.

V Nürnbergu, tako so vedeli povedati starši, so učitelji zagrozili otrokom, ki so po večini vsi katoliški: „Če boste šli na ‚biblijsko olimpijado‘ v Frankfurt ob Maini, vam ‚tovariš konzul‘ na koncu šolskega leta ne bo potrdil nemškega spričevala.“ Za prizadete je to težka grožnja: če konzul spričevala ne potrdi, so hodili k pouku v materinščini tako rekoč zama. V domovini jih kasneje ne bodo pripustili k šolanju na nadaljevalnih učnih zavodih.

Na nemški šoli v Böblingenu pri Stuttgartu, na kateri je prav tako dodatni pouk v materinščini, poučujejo učitelji iz Jugoslavije najrajši pod razobešenimi Titovimi slikami in rdečimi zvezdami. Za vse državne praznike se morajo otroci učiti „patriotične“ pesmi. Za „dan mladosti“ zavežejo šolskim otrokom okrog vratu rdeče rutice in jim posadijo na glavo modre titovke. Tako postanejo člani komunistične množične organizacije „pionirji“, ki ni nikjer v Nemčiji prosila za dovoljenje.

Skoraj povsod poskušajo komunistični učitelji ovirati deloma obvezni verouk. V Baden-Württembergu se razgovarjajo med seboj pozno v noč, da lahko drugo jutro predložijo cel seznam ovir za verouk, sklicujoč se na dozdevne težave glede prostora, natrpanosti učnega načrta in preobremenjenosti učencev.

V Frankfurtu ob Maini so morali otroci, tako tožijo starši, priseči: „Tovariš Tito, prisegamo ti, da ne bomo nikdar odstopili od tvoje poti!“ Verouk seveda ne spada k tej poti. Tako se je neki pravoslavni srbski duhovnik, ki poučuje zdomske otroke v Porurju verouk, znašel lepega dne v čisto praznem razredu. Otroci so kasneje pripovedovali, da jih je neki tovariš s konzulata svaril pred popovim strupom.

Neki zdomec iz Jugoslavije je dejal: „Zakaj nas silijo, da sleherno kulturno, športno ali zabavno prireditev izpolnimo s politično agitacijo?“

Münchner Merkur, München, 14. julija 1976.

BEOGRAJSKA GONJA PROTI ZAHODNEMU TISKU

Neposredno pred 5. neblovsko konferenco v Colombu dosejajo v Jugoslaviji skoraj neprestani napadi na zahodne dopisnike in tiskovne agencije nov višek. Pri tem spet napadajo ostro ne le posamezne časopise zaradi „protijugoslovanskega“, kritičnega poročanja, marveč navašajo po imenu tudi njihove beograjske zastopnike in jih v množičnih občilih med Ljubljano in Skopjem sramotijo.

V jugoslovanskem glavnem mestu je komaj še kakšen stalni dopisnik znanih zahodnih časopisov, agencije ali televizije, ki bi v zadnjem letu ne prišel v kakršni koli obliki v nemilost pri partijskih in državnih organih, ki bi ga jugoslovanski tisk ne ozmerjal, ki bi ne bil osumljen kot „reakcionarni agent“ ali ki bi ga ne poklicali na ministrstvo za informacije k „pojasnitvenemu razgovoru“. Očitka, da „ribarijo v kalnem“ ali da poročajo o dogajanju v Titovi državi „pristransko, zlobno, neresnično in s senzacionalnimi izmišljotinami“, sta bila deležna prav tako *New York Times* in *Washington Post* kot npr. agencije *UPI*, *Reuter* in *dpa* ali *Le Figaro*, *Guardian*, dunajska *Presse*, *Süddeutsche Zeitung*, *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, švedska, angleška ali *Druga nemška televizija*.

Süddeutsche Zeitung, München, 6. avgusta 1976.

TEPTANJE ČLOVEŠTVA SE NADALJUJE

Kakor da bi se hotel svet otresti težke more in narediti trden sklep za bodočnost, je 10. decembra 1948 — povezan v Organizacijo združenih narodov — razglasil človečanske pravice, gotove, neizpodbitne, povsod in za vse enake.

Vse to je zapisano črno na belem, a se v resnici zelo malo izvaja. Velika lista človečanskih pravic iz leta 1948 je bila že stokrat potep-tana, raztrgana in zavržena.

Razumljivo je, da zaičejo v kršenje osnovnih pravic najbolj tiste vlade, ki hočejo s silo ter proti volji ljudstva in večine uveljaviti neko družbeno ureditev. Pri tem zgubi posameznik dostojanstvo in postane kolesce velikega stroja, brezosebno in neupoštevano.

Zanimivo je, da se na tej nečloveški poti srečujeta in si v svojih skrajnostih dajeta roko komunistični materializem in zahodni kapitalizem.

Na komunističnem Vzhodu se kršenje pravic vije od Stalinovih zločinov prek posega na Madžarskem, preganjanja Judov in drugih narodnih in verskih skupnosti, prek zasedbe Češkoslovaške do preganjanja pisateljev in učenjakov, ki so odpadli od uradne smeri. Sovjetska taborišča so obsodili tudi komunisti na Zahodu; kako bi potem mogli dvomiti mi o njih obstoju! Umetno narejeni procesi smešijo sodišča sama in smisel za pravico pri vsem človeštvu. Zdravniška služba je v službi partije in je pripravljena potrditi za duševno razkrojenega vsakogar, ki se ne vda njenim zahtevam.

Komunistične države so sklenjene v obroč strahu in molka. Ta obroč sloni na policijskem nadzorstvu in ovaduštvu in prav težko ga je prebiti. Nепrestano opozarja, da socializem brez stalinizma ni mogoč.

Teptanje pravic gre od Vzhoda prek Kitajske in držav sovjetskega bloka, prek trpljenja Kurdov in Palestincev do stare Evrope, kjer ima skoraj vsaka država zaradi zatiranja narodnih in jezikovnih manjšin in zaradi brezvestnega izrabljanja tujih delavcev umazane roke. Klic vpiljočih gre skozi afriške bratomorne vojne, prek nezaslišane rodezijske in južnoafriške rasne ločitve do Amerike.

Ob tej žalostni sliki ne smemo postati malodušni. Prelahko bi bilo. Bojevati se moramo, čeprav se zdi uspeh nedosegljiv. V to poslanstvo moramo posegati kot posamezniki in tudi organizirani v združenja. Na to moramo vedno opozarjati v tisku, na radiu, v cerkvi in z vsemi sredstvi, ki lahko zbudijo v odgovornih zatrti praklic po pravici.

Kristjan mora sodelovati pri vsaki dejavnosti, ki teži po pravičnejšem svetu in bratskem sožitju, po premostitvi družbenih razlik, po osvoboditvi človeka in osveščanju njegovega dostojanstva. Vero za svoje poslanstvo črpa naravnost iz evangelija. Dvigati mora glas za vse tiste, ki molče. Za kristjana je svoboda sveta in odsev božje svobode v človeku.

To nalogo naj ima tudi naš krščanski tisk: brez strahu mora pokazati na krivice, pa naj bodo na kateri koli strani in čeprav to danes ni v modi.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 5. februarja 1976, str. 1.

njih letih nastalo novo središče, so zgradili lep in moderno opremljen vzgojnovarstven zavod. V njem je prostora za 160 otrok. Ob njem je že športno-rekreacijski center.

GRADIŠČE V SLOVENSКИH GORICAH — Turistično in olepševalno društvo tega kraja je organiziralo prireditve „Štajerski klopotec“. To je bila ena prvih tovrstnih prireditev v Slovenskih goricah. Postavili so klopotec, ki ponazarja vinogradništvo na Štajerskem. Sledil je velik srečolov in piknik. Goste je zaval mariborski kvintet s pevko Inge Potrč.

IVANČNA GORICA — V Hudem pri Ivančni Gorici so odprli prvo tovarno plastičnih silosov v Jugoslaviji. Okoli 50 delavcev bo letno izdelalo 400 tisoč m³ silosov različnih velikosti — od 35 do 150 m³ prostornine. Obrat je zgradil ljubljanski Agrostoj.

KOPER — V juliju so imeli ljubitelji opere v Kopru spet priložnost prisostvovati uprizoritvi na domačem odru. V čudovitem arhitektonskem okolju Titovega trga je ljubljanska operna hiša predstavila Mascagnijevo „Cavalleria rusticana“ ter Leoncavallove „Glumače“.

KOPER — V otroškem zdravilišču in letovišču na Debelem rtiču so odprli nov paviljon za 150 otrok. Zdravilišče in letovišče ima sedaj 660 ležišč. V njem se v poletnih mesecih zvrsti več tisoč otrok.

KRANJ — V juniju so se Kranjčani v velikem številu zbrali v župnijski cerkvi sv. Kancijana in njegovih tovarišev. Ob stoletnici rojstva Ivana Cankarja so zanj opravili sv. mašo. Po maši je bila v podružnični cerkvi, prilagojeni za priložnostna verska predavanja, proslava, na kateri so recitatorji poslušalcem posredovali nekatere odlomke iz Cankarjevih del. Osrednja točka proslave je bilo predavanje Franceta Cankarja, ki je edini še živeči pisatelj bratranec.

KEGLJANJE — Jugoslovanska kegljaška reprezentanca je na Dunaju osvojila naslov svetovnega prvaka. Reprezentanca je dosegla skupno

5306 podrtih kegljev. Med posamezniki je bil najboljši Miro Steržaj.

LENDAVA — Med Bistrico in Razkrižjem so v juliju predali prometu nov most čez Muro. Novi most je najkrajša zveza med Lendavo in osrednjo Slovenijo in odpira nove prometne zveze tudi s sosednjo Madžarsko. Objekt s cestnimi priključki je veljal 15 milijonov dinarjev in ga je v rekordnem času zgradilo zagrebško podjetje Hidroelektrarna.

LJUTOMER — Ob občinskem prazniku so v Ljutomeru odprli novo tovarno ploskovnega furnirnega pohištva, ki ima 5500 kvadratnih metrov površine in je veljala 52 milijonov dinarjev. V novih prostorih je našlo delo 200 delavcev. Za nerazvito občino je nov obrat velikega gospodarskega pomena.

MARIBOR — Mariborsko letališče se dobro vključuje v medkrajevni zračni promet. Vsako sredo je redna zračna zveza med Mariborom in Ljubljano. Let traja 17 minut in je ena najkrajših letalskih prog v Evropi. Letališče ima redno zvezo z Beogradom in jadranskimi turističnimi kraji. V sklopu mednarodnega letališkega prometa je mariborsko letališče velika konkurenca sosednjemu v Gradcu.

MARIBOR — Ob zaključku šolanja so mariborski maturantje na Leninovem trgu pripravili tradicionalno in svojevrstno slovo od šole. Mnogi ljudje se je od srca nasmejala, ko je poslušala vesele zgodbe na račun profesorjev. Zaključek šolanja so maturantje sklenili s svečanim pohodom po Mariboru.

MOZIRJE — V Gornji Savinjski dolini se 12 kmetij poteguje za turistična posojila, s katerimi bodo uredili 176 ležišč in tako pospešili kmečki turizem. Naložbe te vrste so desetkrat cenejše od hotelskih gradenj. Kmetje se povezujejo s turističnimi uradi in prek njih najdejo pot h kmetom turisti, ki radi preživijo dopust v zdravem okolju.

MURSKA SOBOTA — Vzgojiteljice otroških vrtcev so staršem otrok pripravile otroški sejem. Tu so otroci pokazali, kaj so med letom naredili v vrtcu. Zelo slikovite so bile neštete risbe in igrache, ki so jih naredili iz najbolj priročnega materiala. Prikazali so tudi lutkovno igrico. Otroško varstvo v občini pa zajema komaj 15 % predšolskih otrok.

OSVAJALCI TRISULA — Naša sedma himalajska odprava je prva osvojila Trisul (7120 m) po zahodni steni. Odprava je štela deset članov s spremstvom zdravnika. Celoten potek potovanja je trajal šest tednov. Pot so si morali sami utirati, osvojitve vrha pa je zahtevala izredne telesne napore in ogromno vztrajnosti.

PTUJ — Mnogim kulturnim prireditvam se je letos pridružil še nastop mešanega pevskega zbora iz Clevelanda. Zbor sestavlja 25 pevcev, starih od 18 do 80 let. Program je obsegal polovico slovenskih in polovico ameriških pesmi. Občinstvo je petje navdušeno sprejelo in nagradilo.

PEŠ ROMARJI — V začetku julija so slovenski študentje in študentke peš poromali iz Ljubljane na Brezje. Zvečer so se zbrali v Št. Vidu, obhajali daritev sv. maše, nato pa šli z blagoslovom na pot. Koprski mladinci so se podali na še daljšo pot iz Kopra na Sv. goro pri Gorici. Romali so tri dni. Prespali so pri dobrih ljudeh, največkrat kar na senu. Kamorkoli so prišli, so se jali dobro voljo in smeh.

PRAZNIK KOSCEV — Na Novi Oselici v Poljanski dolini so pripravili zanimivo prireditev „Praznik koscev“. Krajanje so prikazali zanimive običaje, ki so nekdanj spremljali to težko kmečko opravilo v poletnih mesecih. V ročni košnji so se pomerili mladinci in starejši. Sledil je „likof“ z rajanjem pod lipo in družabnim večerom.

RAZKRIŽJE — Za proščensko nedeljo je bilo v Razkrižju bogoslov-

že tudi v slovenskem jeziku. Župnija je v zadnjem času doživljala veliko borb za dvojezčnost v cerkvi. Po dolgem odlašanju je zagrebški nadškof Kuharič le izdal odločbo, po kateri naj bo vsako nedeljo in praznikov v župniji tudi slovenska maša.

ŠT. JERNEJ — Revija 36 oktetrov iz Slovenije je s svojim manifestacijskim nastopom v Št. Jerneju dokazala, da je pevska tradicija v Sloveniji zelo močna. Velik obisk poslušalcev potrjuje, da imajo Dolenjci zelo radi lepo petje. Vsak zbor je nastopil z eno pesmijo, skupno so pa zapeli dve pesmi pod vodstvom Cirila Krpača.

TOLMIN — Po potresu 6. maja letos je četrtnina prebivalcev tolminske občine ostala brez stanovanj (4789 ljudi). Po podatkih fakultete za gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani je bilo poškodovanih 4100 zasebnih hiš, od tega 1961 huje; te so nevseljive. Poleg tega je bilo poškodovanih 894 gospodarskih posloplj, 10 šol, 82 družbenih zgradb in 80 cerkva.

TURNIŠČE — V starodavnem Marijinem svetišču se je 6. junija zbralo nad 2000 ljudi, med njimi 500 bolnikov. Bolnike so sprejeli s pesmijo in jim dali šopke v znamenje hvaležnosti za trpljenje. Doživeto evharistično slavlje je trajalo dve uri, in je bilo veliko doživetje za zdrave in bolne.

VIDEM OB ŠČAVNICI — V juniju je bila v tem kraju že peta kiparska kolonija samorastnikov. Letošnja je bila posvečena Ivanu Cankarju. Cankarjev kip je izklesala domača učiteljica likovnega pouka in so ga postavili v kraju samem. Najbolj priljubljene teme obdelave lesa so prizori iz kmečkega življenja. Večina del je razstavljenih v stalni Videmski galeriji v domu Matije Gubca. Ta dom je bil zgrajen s prostovoljnimi delom članov Društva kmečkih fantov in deklet.

ne smejte se, če se vam ne zdi!

„Ata, kaj pa jedo levi?“
„Kar najdejo.“
„In če ničesar ne najdejo?“
„Potem jedo kaj drugega.“

o

Janez pere pred svojo hišo srajco. Sosed ga vpraša:

„Kaj sam pereš srajco?“
„Kdaj si pa že videl, da bi jo prala dva?“

o

Meščan poprosi kmetico za skodelico mleka.

„Žal vam ne morem ustreči. Odkar mi je umrl mož, nimam nobenega goveda več pri hiši.“

o

„Moja žena samo govori, govori in govori.“

„O čem pa?“

„Tega pa noče povedati.“

o

„Veste, ne bi želel, da bi morala moja hčerka preživeti vse življenje ob bedaku.“

„No, potem mi jo boste pa res morali dati za ženo.“

o

„Zakaj je tvoj nos tako rdeč?“

„Zato, ker žari od veselja, da se ne vtika v stvari, ki ga nič ne brigajo.“

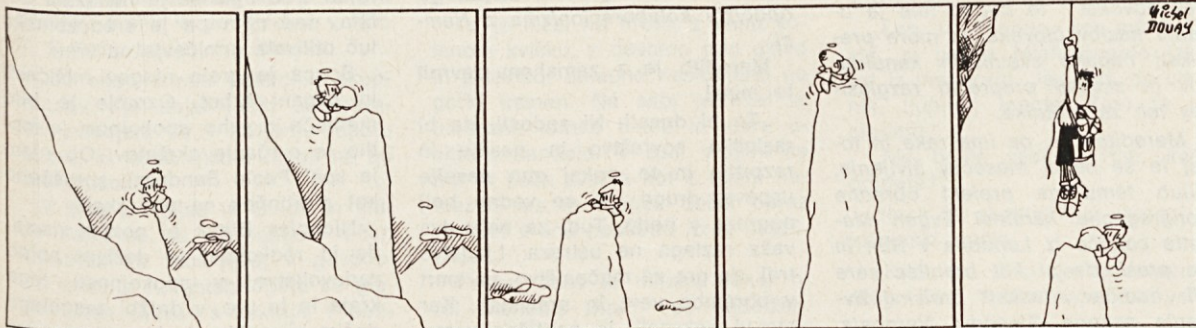
o

Pijančka se prepirata, ali je luna rumena ali zelena. Pa vprašata mimo prišlega bratca.

„Katera?“ vpraša ta, „leva ali desna?“

o

SERAFINČEK

„S pipo nimam več veselja,“ toži Škot. „Če jo polnim s svojim tobakom, mi ne diši, če pa s tujim, jo tako natlačim, da sploh ne vleče.“

o

Tone je pri Petru na obisku. Naenkrat vstane.

„No, nikar še ne vstajaj, saj si komaj prišel,“ mu reče Peter.

„Saj še ne mislim iti. Le zahvaliti sem se ti hotel za gostoljubnost, preden me to ponarejeno vino vrže po tleh.“

o

Primož se zbudi po neprespani noči in pove ženi: „Vso noč sem sanjal o tebi. Zvečer ne bom smel več toliko jesti.“

o

V časopisu je izšel mali oglas: Dobro plačam učitelja glasbe, ki bi naučil igrati klavir gospo, ki stanuje nad menoj.

o

Veliko moških se poroči, ker se naveličajo hrane po restavracijah, nošenja perila v pralnico in hoje v strganih nogavicah. Veliko moških se iz istih razlogov loči.

o

V gledališču se med drugim dejanjem dolgočasne igre oglasi nekdo iz ozadja:

„Ugasite luči, da bom lahko spal!“

Nekdo drug pa: „Počakajte, prosim, še toliko, da preberem časopis!“

o

Na Divjem zahodu stopi v gostilno fant in vpraša lastnika:

„Kako to, da se v tej zanikrni krčmi nič ne zgodi?“

„Vsi so na pogrebu nekega našega gosta.“

„Zakaj je pa umrl?“

„Zjutraj je prišel sem, se naslonil na točilno mizo in vprašal: ‚Kako to, da se v tej zanikrni krčmi nič ne zgodi?‘“

o

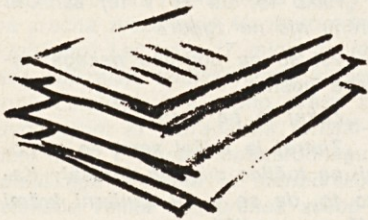
„Moj mož je stalno na potovanju. Doma je komaj kakšen mesec na leto.“

„Pa ti ni dolgčas?“

„Ne, tisti mesec že nekako mine.“

Hudičev advokat

MORRIS WEST —
JOŽE ŠKERBEC

Angleški duhovnik monsinjor Blaise Meredith je zaposlen pri obredni kongregaciji v Rimu kot „hudičev advokat“: to čudno ime je uradni naslov človeka, ki mora preiskati napake svetniških kandidatov in skušati prepričati razglasitve teh za svetnike.

Meredith zve, da ima raka in torej le še nekaj mesecev življenja. Kljub temu ga prefekt obredne kongregacije kardinal Evgen Marotta pokliče iz Londona v Rim in ga prosi, da bi kot branilec vere ali „hudičev advokat“ preiskal življenje nekega Giacoma Neroneja,

ki so ga komunistični gverilci zadnje leto vojne umorili v kraju Gemelli dei Monti, na skrajnem jugu Italije. V življenju Neroneja sicer ni bilo vse čisto, a ljudje so ga takoj po smrti začeli častiti kot svetnika.

Meredith je odpotoval v Kalabrijo. V Valente je bil gost tamkajšnjega škofa Avrelija, ki je bil doma v Tridentu in je bil silno praktičen in dober človek.

Ko je Meredith prebral poročilo o Neroneju, ki sta ga sestavila dva duhovnika valenške škofije, se je o njem razgovoril s škofom.

Ugotovila sta, da hodi mnogo vernikov na Neronejev grob, da pa o Neroneju zelo malo vesta: imel je verjetno izmišljeno ime, star je bil od 30 do 35 let, nihče ne ve, od kod je bil, tudi ne, katere narodnosti; v Gemelli dei Monti je prišel konec avgusta 1943, komunistični gverilci so ga ustrelili 30. junija 1944; v kraj je prišel ranjen in bolan za malarijo, vdova Nina Sanduzzi ga je sprejela v svojo hišo in mu stregla; zapustil jo je nosečo, si zgradil hišo v najbolj pustem kraju doline, preživel čas v premišljivalni molitvi, ob nedeljah hodil k maši in obhajilu, prevzel vodstvo naselja, začel hoditi od hiše do hiše in nudil pomoč najbolj potrebnim; plačilo, ki ga je za svojo pomoč dobil, je razdaljal revežem; hodil je po duhovnika za umirajoče; ko so prišli v kraj Nemci, se je z njimi pogajal v prid domačinom; to so mu gverilci očiteli kot kolaboracionizem in ga zaradi tega ustrelili.

Na Meredithovo vprašanje, zakaj so se gverilci izrekli proti Neroneju, je škof odgovoril, da so ga obdolžili kolaboracionizma z Nemci.

Meredith je z zamahom zavrnil to misel.

„To ni dovolj. Ni zadosti, da bi razložilo sovraštvo in nasilje in razprtije in to, zakaj eno naselje uspeva, drugo pa se vedno bolj pogreza v bedo. Tudi za naju dva vaša razlaga ne ustreza. Ljudstvo trdi, da gre za mučeništvo, za smrt v obrambo vere in pravnosti. Kar ste vi nakazali, je politična usmr-

titev, krivična in kruta morda, a nič več kot to. Naju sedaj ne zanimala politika, ampak svetost, neposredno razmerje človeka z Bogom, ki ga je ustvaril.“

„Možno je, da je le bil to: dober človek, ujet v mreže politike.“

„Ali vi tako mislite, blagorodnje?“

„Ali je važno, kaj jaz mislim monsinjor?“

Avrelij je obrnil k Meredithu svoj razumni obraz s plemenitaškimi potezami in se hudomušno smehljajal.

Naenkrat je resnica udarila Meredithu kot curek mrzle vode naravnost v obraz. Ta človek je tudi nosil svoj križ. Lahko je bil škof, vendar dvom ga je mučil in strah ga je preganjal na vrhu hriba skušnjav. Milo se je storilo Blaisu Meredithu in rahločutno mu je odvrnil:

„Ali je to važno? Mislim, da je silno važno.“

„Zakaj, monsinjor?“ Modre in globoke oči so ga izzivale.

„Ker mislim, da se vi — kot tudi jaz — bojite božjega prsta.“

V. poglavje

Sikar Nicholas Black je imel novo sliko v delu. Šlo je sicer za preprosto, a vendar nenavadno razgibano notranjo zgradbo: med skladi golih skal, ki jih je načel zob časa in jih počasi razkrajal in so ležale vse križem ter bile tu in tam porasle z lišaji, se dviga osamljeno oljčno drevo, suho in brez listja. Gole veje se stegujejo kot križ proti jasnemu modremu nebu.

Eno uro je že delal v prijetni samoti majhne planote na pobočju hriba. Pod njim se je raztezala dolina, nad njim pa je sredozemska luč oblivala grmičevje na vrhu.

Sonce je grelo njegov mišičasti in ožgani hrbet. Ozračje je bilo medleče in suho, spokojnost je motilo le cvrčanje skrzatov. Ob njem je spal Paolo Sanduzzi, sproščeno kot martinček na sivi skali.

Nicholas Black ni poznal naslade in redkokdaj je doživel polno zadovoljstvo, v spokojnosti tega kraja in te ure, v družbi zaspalega dečka in s sliko, ki je pod njegovo

roko dobivala silovito obliko, se mu je pa bližal kot še nikoli.

Slikal je z vztrajnostjo in zadovoljstvom, njegove misli so bile usmerjene na platno in skrivenčno drevo svinčene barve, ki je bilo kakor križ na Golgoti v malem. Oljčno drevo je razodevalo takšno silo in moč, da ga je prevzelo. Žilavost debla, mišičevje ter ogrodje pod sivkasto in hrapavo skorjo je delalo vtis, da se bo drevo nekega dne ob zarji razklato in bo iz nje stopil nov in bleščeč človek v neke vrste vstajenju.

Black je občudoval moč, ker je je imel sam prav malo, a le redkokdaj jo je mogel izraziti v svojih delih. Ocenjevalci so že pred časom opazili to njegovo pomanjkljivost. Občudovali so svojstveni čar njegovih slik, njihovo drznost, razgibanost in sijaj, obžalovali so pa bolehnost in slabokrvnost pod dognano obliko. Kasneje so ga imenovali izgubljenca, človeka, ki ne bo nikdar dosegel polnosti zavoljo temeljne pomanjkljivosti v svoji osebnosti. Potem so bili z njim dobrotorni in so pisali o njem s tisto prizanesljivostjo, ki jo hranijo za prijetne poprečnosti. Zmeraj so omenjali njegove razstave. Dajali so mu zadosti pohvale, da so mu petične dame odkupovale slike in da so ohranjali neko zanimanje pri drugovrstnih prekupčevalcih. Nikdar ga pa niso jemali zares.

Včasih so nekateri od mlajših ocenjevalcev zasadili svoje zobe v kakšno razstavo Nicholasa Blacka. Eden od njih je napisal krut nagrobni napis, zavoljo katerega so se smejali v Londonu teden dni in ki je prisilil Blacka, da je znova prečkal preliv in se zatekel v Rim in k Anni Louisi de Sanctis.

„Je eden izmed poklicnih skopljencev,“ je dejal jedki ocenjevalec, obsojen, da v življenju lepoto le zre, ki je pa nikdar nikoli ne bo imel v rokah.“

V Bag O'Nailsu in Stagu in klubu ABC so se na njegov račun krohotali za vrči piva, v gosposkih salonih Knightsbridgeja so glasni smeh zalivali s koktajli, v podstrešnih sobicah Chelsea pa so

sestavili o tem spolzko čustveno pesnitev, in človek, ki je z njim stanoval in bil deležen njegove ljubezni, mu jo je nekega popoldneva povedal v obraz, ko sta se sprla.

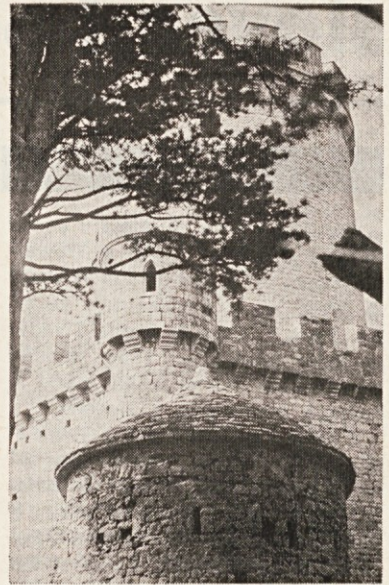
Tisti trenutek je bil najgrenkejši v njegovem življenju in še zdaj, po šestih mesecih, in dva tisoč milj stran, je bil spomin nanj živ in smraten. To je bila čisto svojevrstna groza, poseben pekel, pridržan le za uboge vrage, ki pridejo po nepazljivosti ali podsmehu Stvarnika na svet okrnjeni v tistih znamenjih, ki označujejo moškega. Njihovi bolj zdravi sosede jih zaničujejo, kot zaničujejo pesnikuni parodijo, šaljivo-zbadljivo posnemanje njihovega književnega dela, ki poudarja nabreklost njihovega pesnikovanja, in kot zaničujejo poštene žene vlačuge, ki prodajajo za denar, kar so one odrekle iz ljubezni.

Zato sestavljajo med sabo posebno kraljestvo, pol-svet zgubljenih ljubimcev, bežnih srečan in čudnih zakonov. V tem pol-svetu obstaja spoštovanje, a ne zadostno, da bi ga zaščitilo pred notranjimi spletkami in zunanji posmehljivci. In kadar človek, kot je Nicholas Black, zapusti to kraljestvo, se spremeni v samotarskega romarja tajnega češčenja, katerega znamenja so čačke po straniščih in nedostojne kretnje.

A na svojem potovanju je prispel do zelenice. Slikal je drevo, tako krepko in živo kot človek. In ob njegovih nogah je spal na soncu nebogljen fantè, ožgan od sonca kot poljska lilija. Skrbno je napravil še zadnjo potezo, odložil čopič in paletu in se zazrl v Paola Sanduzzija.

Ta je ležal na hrbtu, z enim kolonom kvišku, z desnico pod glavo in z levico, ohlapno naslonjeno na gorki kamen. Na sebi je imel le umazane kratke hlače in stare usnjene sandale. V suhi vročini se mu je koža svetila kot z oljem namazan les in njegov deški obraz je imel v snu poseben izraz nedolžnosti.

Precej časa je minilo, odkar ni bil Nicholas Black več nedolžen. Nemalokrat se je tudi on norčeval

Grad Branik stoji sredi med Krasom in vipavskimi griči.

iz nedolžnosti ali pa jo je zapeljeval. Pa vendar jo je še zme lahko prepoznal, še je bil lahko nanjo ljubosumen in tukaj, daleč stran od posmehljivcev, je še lahko obžaloval izgubo le-té.

Usedel se je na skalo nekaj korakov od dečka in v zamišljenosti pokadil cigareto ter doživljal enega redkih trenutkov zadovoljstva med obtožujočo preteklostjo in negotovo prihodnostjo.

Fantè je nenadoma planil pokonci in ga premeril s prebrisanimi in sprašujočimi očmi.

„Zakaj me gledate zmeraj na tak način?“

Black se je mirno nasmehnil in mu dejal:

„Lep si, Paolino, kot mladi David, ki ga je Michelangelo izklesal iz marmorja. Jaz sem pa umetnik, ljubitelj lepote. Zato te rad gledam.“

„Me boste vzeli v Rim, kadar odidete?“

Black je skomignil z rameni na južnjaški način.

„Kdo ve! Rim je oddaljen in drag. Tam lahko najamem veliko

(Dalje na 38. strani)

slovinci po evropi

anglija

Poročila sta se 29. maja v cerkvi St. Mary and St. John v Wolverhamptonu Ana Križman in Richard R. Ward. — V Doncastru v cerkvi Sv. Petra 7. avgusta Breda Tivadar in Peter Marko. — Vsem mladim poročencem želimo veliko sreče in božjega blagoslova v življenju.

V kraju Ystrad Mynach v S. Walesu je umrl Anzelj Vesel, star 51 let. Zapušča ženo in hčerko. Bolehal je dalj časa. Pokopan je bil 14. junija na pokopališču Bargoed. Pogreba so se udeležili Slovenci kot tudi domačini v lepem številu. Naše iskrene sožalje sorodnikom!

V Londonu je umrla 11. julija gospa Ana Beno, stara 83 let. Pokopana je bila 14. julija v Wimbornu pri Bournemouthu. Vsem sorodnikom želimo božje tolažbe ob smrti pokojne. Dve hčeri živita tu, tretja v Avstriji. Pokojna mati naj uživa večni mir in veselje pri Bogu!

Mesec maj smo začeli v Bedfordu, kjer je bil 1. maja *družabni večer*, ki so se ga udeležili tudi iz drugih krajev. Začeli smo s sv. mašo, ki smo ji dodali še *šmarnice*, nato se je razvil prijeten večer ob muziki in petju v dvorani pri cerkvi. Lep večer je vsem ostal v toplem spominu.

Zaključili smo majnik s „*Slovenskim dnevom*“ v Rochdale v nedeljo, 29. maja. Prireditev sama spada med najlepše, ki smo jih tu doživeli. Nad 200 Slovencev iz vse Anglije je prišlo. Zanje je bilo pripravljeno kosilo, ako so od daleč prišli. Začeli smo z mašo, kjer se je vrstilo ljudsko petje z zborovim. Med mašo je bil blagoslov otrok, po maši pa smo videli v dvorani dobro pripravljeno prireditev s kulturnim slovenskim programom. Po prireditvi je bil razgovor in zabava, dokler nismo s šmarnicami zaključili dneva ter se veseli vrnili na domove. Vsi so opazili, da je bil med programom v dvorani popoln mir.

11. julija smo se udeležili *mednarodnega romanja* v Aylesford na povabilo angleškega odbora. Udeležilo se ga je 33 Slovencev. V kraju je obnovljen karmeličanski samostan in božja pot, kamor prihaja mnogo romarjev. Našega romanja se je udeležilo 11 narodov, ki so nesli v procesiji križe z napisom od kod so.

Duhovniki so maševali z p. Werenfriedom van Straaten, ki je veliko pomagal tudi naši domovini. Istočasno je bila razstava „Cerkve v stiski“, popoldan pa je bil peti rožni venec, pri katerem so peli razni narodi svoje cerkvene pesmi. Naša je bila „Marija, skoz življenje...“

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ. — Čeprav je v začetku leta kazalo še bolj slabo glede dela, je dela na Gornjem Avstrijskem več kot dovolj. Marsikatero podjetje bi rado imelo več *tujih delavcev*, pa tega novi zakon o zaposlitvi ne dopušča. Številno sezonskih delavcev je nekoliko šlo nazaj tudi pri Slovencih. Kljub temu pa je včasih premalo prostora v našem klubu.

Praznik presv. Rešnjega Telesa smo proslavili s procesijo po cerkvi s tremi blagoslovi. 18. julija je med našo mašo *bil krščen* v uršulinski cerkvi Wolfgang Gergar, sin Arpada in Terezije, rojene Warga. Oče je doma iz Šalovec, mati pa iz Dolencev v Prekmurju. Po maši smo šli v klub, kjer je bilo potem res veselo.

V nedeljo, 25. julija, smo pa v klubu proslavljali *naše godovnjake*: Jakobe, Anice in Viktorje. Ga. in g. Duhanič sta pripravila pogrjnene mize s cveticami. Za poslastico so gospe spekle tudi potico in marmorni kolač. V poznem popoldnevu smo se zadovoljni razšli.

Zaradi dopustov prve tri nedelje v avgustu ni bilo slovenskega bogoslužja.

SALZBURŠKA

SALZBURG. — Na tretjo junjsko nedeljo smo imeli mašo namesto v Salzburgu v *Niederalmu* in potem smo se zbrali na farovškem vrtu, kjer sta nam ga. in g. Zver postregla s čevapčiči. Duh po njih in pa naše petje ter harmonika so ustavili ob cesti marsikakega domačina, ki nas je v našem veselju zavidno gledal. Obenem smo se ta dan poslovili od študentov, ki odhajajo na počitnice do oktobra. Poslovili smo se od diakona Franca Valentiniča, ki je zaključil teološke študije v Salzburgu. Hvala mu za vse sodelovanje! Upajmo, da bo njegovo mesto nadomestil kak nov bogoslovec s Koroškega.

17. julija *sta se poročila* pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji (bliizu Ljutomera) gdč. Majda Meško in bančni uradnik v Salzburgu g. Jožef Plesnik, rojen v Železni Kapli na Koroškem. Oba sta zvesta vernika naše slovenske skupnosti v Salzburgu in jim vsi želimo božjega blagoslova ter sreče na skupni življenjski poti.

Prav omenjena poroka je povzročila, da nas je bilo v nedeljo, 18. julija, zelo malo pri maši v Salzburgu. Mnogi od vernikov so bili doma v Sloveniji in so se udeležili poročnega slavlja. Upamo, da bo pri maši v septembru udeležba spet dobra.

HALLEIN. — Halleinska skupina Slovencev se je poboljšala. Obisk bogoslužja je kar zadovoljiv, čeprav bi bil lahko še boljši. Saj se nekateri raje ustavijo in obsede v gostilnah, kot pa da bi prišli v skupnost. Bog je dal vsakemu človeku svobodno voljo, ki jo mora tudi duhovnik spoštovati. Duhovnik ne sili, temveč le vabi svoje vernike k izpolnjevanju verskih dolžnosti. Nekaj rojakov iz Halleina je prišlo tudi v Niederalm na čevapčiče in upam, da ni bilo nikomur žal, kdor se je potrudil, da je tja prišel.

TENNECK. — Letos smo pekli čevapčiče šele v juliju. Bog nam je dal res lep in topel dan. Mašo smo imeli v cerkvi in po maši smo se zbrali za cerkvijo ob pol petih popoldne. Mislim, da primernejšega prostora in tudi lepšega si ne bi mogli izbrati. Tenneške planine so žarele v soncu, zraven nas je šumel in hladil potok. Ga. in g. Cimerman sta dobro poskrbela za telesno okrepčilo.

Vsem, ki so sodelovali, da je popoldne in večer tako dobro uspel, iskrena hvala! Okrog pol desetih smo se razšli. Po večerni maši ob 7. uri je prišel med nas tudi župnik p. Herman in bil zelo vesel, ko je videl veselje in razumevanje med nami. Čeprav ni bilo iz Schwarzacha nikogar in tudi iz drugih krajev ne, razen dveh rojakov iz Mühlbacha am Hochkönig, nas je bilo le lepo število. Vsi smo zadovoljni odhajali domov.

KOROŠKA

SPITTAL ob DRAVI. — Šele sedaj sporočamo, da je 5. marca odšel v večnost g. Jože Mavrič; doma je bil iz Bohinjske Bistrice. V

Altach (Predarlška): Prizor iz igre „Resnica ni ‚špas!‘“ na letošnji materinski proslavi.

mladosti je deloval pri katoliški telovadni organizaciji „Orel“ ter pisal v orlovski list „Mladost“. 20 let je kot uradnik preživel v Bački (Vojvodina), nato je prišel nazaj v Slovenijo, ki jo je leta 1945 spet zapustil in vsa leta preživel v taborišču Spittal ob Dravi.

V taborišču je bil šef taboriščnih delavnic, nakar je stopil v pokoj. Trikrat ga je zadela možganska kap in nazadnje je umrl za srčno kapjo v 81. letu starosti. Pokopali so ga doma v Sloveniji. Zapušča ženo in hčer, ki jima želimo sožalje. G. Mavrič, ki je bil zgleden katoličan, naj počiva v Gospodu!

Kakor izgleda, bo treba stanovanje pokojnega g. župnika Miklavčiča le izprazniti. S tem se bo seveda prihod duhovnika zavlekel ali pa sploh padel v vodo. Več o položaju bomo poročali v naslednji številki „Naše luči“.

PREDARLSKA

MATERINSKA PROSLAVA

9. maja 1976 smo priredili v Altachu materinsko proslavo. Doslej take prireditve še nismo imeli in je bila izražena želja, da s tako prireditvijo podčrtamo vrednost družinskega življenja. Hkrati je bila to nekaka zaključna prireditev slovenskih šolskih tečajev v Predarlški.

Kot najbolj pozitivno stran te prireditve je treba poudariti, da so otroci z veseljem in tudi s požrtvovalnostjo pri udeležbi na vajah sodelovali. Veselilo jih je, da so se lahko na odru „postavili“ in pokazali, kaj znajo.

Program, ki je trajal poldrugo uro, je bil zelo raznolik. Otroci so prepevali, recitali, deklamirali in skupaj z odraslimi sta bila odigrana dva prizora. Med drugimi se je zelo postavila Herta Perčeva, ki je glasovno že precej izvežbana in nam je zapela Mozartovo skladbo „Slovesni dan“.

V kratkem prizoru sta deček in deklica poskušala svoji materi zaračunati majhne usluge pri pomoči v gospodinjstvu, in to z utemeljitvijo, da dandanašnji nihče zastoj ne dela. Mati jima je sestavila protiračun, koliko dni in ur je v bolnišnici bedela nad svojimi otroki, kako jim je kuhala in prala, šivala obleke, jih zibala in pestovala — a račun je že plačala materinska ljubezen.

Druga igrica „Resnica ni ‚špas!‘“ je vzela na piko družabne laži, ki se jih večkrat tako nepremišljeno poslušujemo. Tako je tudi nadobudni sin krepko nalagál svoje starše. Ti so mu hudo zamerili in zahtevali od njega, da govori vedno sa-

Tudi naši otroci so na materinski proslavi v Altachu vneto prepevali.

mo resnico. Fant je stvar vzel zelo resno ter je v telefonskem razgovoru z očetovim predstojnikom povedal natančno to, kar je oče negativnega o tem svojem predstojniku doma pripovedoval. Tudi „dragemu stricu“ je povedal, kaj v resnici njegovi domači mislijo o njem.

Sredi sporeda je bil nagovor, v katerem je bilo poudarjeno, da materinski praznik enkrat na leto ne more nadoknaditi vseh majhnih krivic in žalitev, ki jih našim materam in ženam prizadenemo v teku leta.

Zaključek je oskrbel *otroški pevski zbor*, ki ga je požrtvovalno vodil Jože Horvat. Prepeval je materinske pesmi, vmes pa so posamezni fantje in dekleta recitali kratke zgodbe in pesmice. Končno so z odra zasuli s cvetjem svoje mamice v dvorani.

Bil je lep popoldan, ki je dal čast našim materam in posredoval ustvarjalno veselje naši mladini!

belgija

LIEGE—LIMBURG

Drugo nedeljo v juniju je „Slomšek“ imel uspelo *materinsko in očetovsko proslavo*. Nastopali so: mešani zbor, „Vesela mladina“ in naši najmlajši. Polna dvorana se je s ploskanjem zahvalila materam in očetom za njihovo skrb in ljubezen v družinah in v naši skupnosti. Ob tej priložnosti smo izrekli zahvalo tudi našim požrtvovalnim kulturnim delavcem. Naša mladina je prirediteljem napravila zelo veselo.

Naši najmlajši iz *Slovenske šole* so v začetku julija v „Slomškovi“ skrbi napravili izlet v Živalski vrt v Tudor v Nemčiji. Ustavili so se tudi na igrišču v Valkenburgu v Holandiji.

„Vesela mladina“ je z lepim uspehom nastopila v 250 km oddaljenem Nieuwportu.

Opozorilo: Letošnji „Slovenski dan“ v Eisdenu bo kot po navadi v soboto pred drugo nedeljo v oktobru. Podrobnejša obvestila bodo v prihodnji „Naši luči“. Že sedaj vljudno vabljeni!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°. métro Vanneau:

— prve tri nedelje v septembru *še ob šestih popoldne*.

— z zadnjo nedeljo v septembru začenmo *zopet ob petih popoldne*.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, Paris 15°, tel. 577-69-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

Obisk škofa Leniča, birma in prvo obhajilo: Na Vnebohod, 27. maja, nas je obiskal ljubljanski škof Lenič in podelil zakrament potrditve — *birme* naslednjim otrokom: Veroniki Bremec, Maji Bratina, Cirilu Fabčiču, Dominiku Fornazariču, Allainu Furlaniju, Sonji Gaberšček, Jožici Golenko, Darinki Mesarič, Frideriku Okrogliču, Izabeli Penko in Jožku Rosiču.

Prvo sveto obhajilo so prejeli: Bernard Božič, Jadran Butinar, Silva Golenko, Danijel Okroglič, Vlado Pal, Angelika Primc, Patrick Pugelj, Nataša Vičič in Irena Šturm.

Bil je lep in pomemben dan za našo skupnost, ki se je v vzglednem številu udeležila slovesnosti; srečanje z domačim škofom in njegove tople besede, s katerimi nas je vzpodbujal k resnemu krščanskemu življenju, so pri vseh pustili globok vtis.

Na binokšti nam je po maši pater Franc Cerar, ki je izdal že dve knjižici „Zapojmo, bratje“, podal v dvorani kratek, pa globok *koncert modernih duhovnih popevk*, za kar smo mu vsi prav od srca hvaležni.

Zaključek šolskega leta: V nedeljo, 13. junija je bil slovesen zaključek verskega in jezikovnega pouka. Mladi so pokazali — posebej so se skazali starejši iz skupine sestre Cirile —, da so enako kot njihovi starši zadevo vzeli resno in da ob nedeljah popoldne na rue

Oudinot niso zgubliali časa. To je najlepše plačilo za tiste, ki za pouk s tolikimi žrtvami skrbijo; za tiste, ki se ga udeležujejo, je pa to tudi najbolj močna vzpodbuda, da bodo pridno nadaljevali.

Začetek šolskega leta: V nedeljo, 26. septembra, ob 14,45 začnemo v dosedanjih prostorih Ste. Agnès na 23 rue Oudinot, Paris 7° (métro Duroc ali Vanneau), z veronaukom in slovenščino. Vsi dosedanj prijazno vabljeni, vsi novi, ki so dopolnili osmo leto, toplo pričakovani. Vse žrtve, ki jih za to doprinašajo eni in drugi, bo življenje bogato plačalo.

Ne pozabimo, da smo po krstu Kristusovi bratje in sestre, zato moramo poznati Kristusa in njegovo odrešenjsko delo in se v njega vključiti, smo pa obenem tudi sinovi in hčere matere Slovenije in zato moramo poznati tudi njen jezik in njeno življenje.

Po krstu sta postala božja otroka: Franc Baša, sin Antona in Ane, rojene Grabiec, stanujočih v La Garrenne-Colombes, in Silvain Bremec, sin Stanislava in Brigitte, roj. Regnier, stanujočih v St. Gratien.

Z našo organistko Minko in njunima otrokoma smo veseli, da je Georges dobro prestal operacijo in upamo, da jih bomo zopet kmalu videli med nami!

Za žrtve potresa v Slovenski Benečiji so posamezniki (družina Kogoj, gdč. Veronika Podržaj, Peterkovi) in drugi pri zbirki v cerkvi darovali 1080 F, kar je zneslo v lirah 190.812, ki so bile poslane odboru v Gorico.

SLOVENSKI DOM V PARIZU

Vsi upravičeno in z vedno večjim zanimanjem — kar nam je v resno vzpodbudo pri našem delu — sprašujejo, kako je z akcijo za SLOVENSKI DOM V PARIZU.

V pismu, ki ga je odbor razposlal za Veliko noč, je bilo povedano, kakšno je takrat bilo finančno stanje. Medtem se je nabrala kar lepa vsota, mnogi, pa so se opravičili,

Nastop slovenskih otrok v Parizu ob zaključku šolskega leta.

Jožica Kohek in Patrick Itier sta si obljubila večno zvestobo.

da bodo mogli dati svoj prispevek šele po počitnicah.

Odbor je na zadnji seji dne 26. junija podrobno razpravljal o položaju: toplo je pozdravil veliko zanimanje rojakov za SLOVENSKI DOM V PARIZU ter izrekel globoko hvaležnost za vso hvale vredno požrtovalnost dosedanjih dobrotnikov. Odbor si je obenem postavil za nalogo, da v jeseni napne vse sile, da se krog dobrotnikov razširi, to se pravi, da bodo res vsi rojaki sodelovali pri tej vsenarodni slovenski zadevi, da bomo tako ob koncu leta vsaj podvojili vsoto, ki smo jo imeli o Veliki noči.

Odbor je nadalje izrazil prepričanje, da bo vsak razumel, da je za nakup najprej potrebno zbrati precejšnjo vsoto denarja, ker šele na tem temelju moremo iskati konkretno rešitev in samo pod tem pogojem nas bodo tisti, s katerimi se bomo pogajali, vzeli resno.

Požrtovalnost Slovencev v Franciji bo najboljša propaganda med Slovenci po svetu.

Na ta način bomo lažje potrkali na razna druga vrata.

Ko boste brali te vrstice, bo predsednik odbora g. Čretnik v Združenih državah Amerike, kjer bo tamošnjim rojakom osebno predstavil naš program in naš cilj ter pri njih in pri drugih organiziral akcijo za pomoč. Predsednik vam bo zelo hvaležen, če ga bodo na tej odgovorni in ne lahki poti od New

Yorka do San Francisca spremljale vaše misli in podpirala vaše molitev.

Kakor je hoja po gorah težka in včasih zelo nevarna, a je bogato poplačana s prihodom na vrh, tako je tudi v življenju vsak visok cilj združen z velikimi težavami in mnogimi žrtvami, toda kjer je volja, da se nekaj doseže, je tudi uspeh zagotovljen. Dosedanji rezultat, o katerem so mnogi dvomili, je trden dokaz, da neomajna volja vodi nas vse, od vsakega izmed nas je pa odvisno, da to voljo pokažemo konkretno in da jo znamo viliti tudi tistim, ki morda še stojijo ob strani.

Prispevke za SLOVENSKI DOM V PARIZU pošiljajte na naslednji poštini čekovni račun:

PARIS 19 285 04 F
MISSION CATHOLIQUE
SLOVENE
7, rue Gutenberg
75015 PARIS

ali pa barirane bančne čeke na isti naslov, lahko pa seveda svoj prispevek osebno izročite enemu od odbornikov ali poverjenikov.

MONTMORENCY

Dne 15. maja sta sklenila *zakonsko zvezo* Nevenka Pavlin in Antonio Desilva. Vse najboljše!

ARGENTEUIL

10. julija sta v cerkvi sv. Janeza Vianeja potrdila svojo ljubezen Jožica Kohek, katere starši so doma s Kočevskega, in Patrick Itier, ki je bil rojen v Senegal, ko je njegov

oče tam gradil ceste. Poročne obrede je opravil g. Čretnik, pel je pa „Počitniški zbor slovenskih študentov“, ki tudi med svatbo ni bil tiho. Novoporočencema želimo lepo življenjsko pot!

MELUN

Skupna maša bo v nedeljo, 12. septembra, ob devetih zjutraj, v poljski cerkvi v Dammarie (81 rue Andrien Chatelain).

LOIRET

K skupni maši se bomo zbrali v Chilleurs v nedeljo, 3. oktobra, ob desetih dopoldne (točno, ker je za nami francoska maša!).

PAS-DE-CALAIS in NORD

Počitnice so prešle in šola se zopet začinja. S šolskim poukom bomo tudi letos začeli *verouk* in *slovenski tečaj*, zlasti še, ker bomo imeli nove prostore za pouk. V Méricourt-Mines bo pouk od 9,30 v Bruay-en-Artois po dogovoru s starši; isto velja za Arras. V Lievinu bo verouk vsako sredo ob 14. uri; v Tourcoing pri sestrah v Rue Austerlitz ob 16,30.

Prosimo, da čimprej vpišete in prijavite otroke!

Krstna voda je prerodila sledeče otroke: v Cambrai je bil krščen 8. maja Mirko Gašparšič; 27. maja v Méricourt-Mines René Cousin in

Štefan Sedziak. Oba je krstil g. škof dr. Stanislav Lenič ob priliki blagoslova nove kapelle Matere izseljencev. (Poročilo o blagoslovu bo v prihodnji številki.)

30. maja je bila *krščena* v Mericourt-Mines Katarina Pirc; 20. junija istotam Mihael, Katarina in Friderik Beriaux ter Izabela in Anton Lecaut-Magro; 27. junija v Lievinu Tomaž Vertovšek; 3. julija v Tourcoing Ivan Vukmanič; v Mericourt-Mines 11. julija Kristela Lozovski in 25. julija Severina Milanovič, v Bruay-en-Artois pa isti dan Karina Hiršelj. Srečnim staršem naše čestitke!

V Houdain sta si obljubila *zvestobo v zakonskem stanu* dne 5. junija Georges Lenoir in Monika Borišek. V Mericourt-Mines 17. julija René Gratpanche in Monika Manikaovski. 3. julija v Tourcoing Milan Vukmanič in Lucija Ložič.

Naj jih podpira stanovska milost na njih zemeljski poti!

V *boljšo domovino* sta odšli v Noyelles sous Lens Marija Grandovac in Marija Zupančič. Poročilo bo zaradi pomanjkanja prostora v prihodnji številki.

AUMETZ

OTTANGE. — Zakonca Antona in Matildo Drobne je razveselil v maju mesecu sinček Andrej, ki je *bil krščen* 13. junija. Za botra sta bila Andrej in Fani Pišlar iz Aumetza. Otroku želimo zdravja, srečnim staršem pa, da bi ga kar najbolje vzgajali.

FRUHELISHEIM — WITTENHEIM (Alzacija). — Spominjamo vse Slovence v okolici na našo *slovensko mašo* v kapelici Notre Dame du Chene tretjo nedeljo v septembru (19. 9. 76), ob 3 uri popoldne (kot navadno).

TUCQUEGNIEUX in okolica

Pokopali smo dobro krščansko mater gospo Čibrovo. Dva otoka, oba že poročena, njuni družini, vnukinje in vnuki žalujejo za njo. „Mama je bila zvesta naročnica „Naše luči“; zdaj jo boste pošiljali

meni,“ je rekla hči, ki je francoska učiteljica, zna pa tudi slovenski in rada govori po naše.

Počitnice so. Kakor iskre umetnega ognja smo se razpršili po vsej Franciji in drugod. Upamo, da se bomo vsi srečno vrnili.

Staramo se, zato vedno težje odganjamo *bolezni*. Zupanova gospa, stara mama našega Janka, lanskega novomašnika, vdano trpi. V tolažbo ji je vnuk, ki je preživel počitnice kar doma in tudi doma maševal, da je bila vsak dan pri njegovi maši in prejela sv. obhajilo iz njegovih rok. Ona kakor tudi njegovi starši so dosti žrtvovali zanj. Vse hvale je vredno, da se zdaj on žrtvuje zanje.

Bolne so tudi Janežičeva gospa, Fajfarjeva itd.; saj ni mogoče vseh naštetih.

Francija ima okrog 90 pokrajin in najbrž se ne motim, če trdim, da v vsaki pokrajini najdeš kakšnega Slovence. Pelješ se z vlakom, pogovarjaš se s svojimi, pa se ti kdo oglasi: „Ste Slovenci? Jaz tudi.“ Greš k zdravniku, ki pravi: Razumem slovensko, kar lepo povejte, kaj vam je. Arhitektov je kar pet, ki se pišejo Jankovič. Greš k maši, organist preludira, pa ti vplete vmes „Lepa si, Roža Marija“. Vedno bolj sem prepričan, da je Kristus mamelemu slovenskemu narodu še posebej naročil: „Pojdite po vsem svetu ter tam učite in pomagajte tudi drugim narodom!“ Na meji smo med Vzhodom in Zahodom, zato bodimo kakor svetilnik, ki sveti na vse strani ter kaže vsem pravo pot v današnji zmedi, da se lažje znajdemo in orientiramo!

Mladi Slovenci v tujini pa ne pozabite, da ste seme slovenskih staršev in morda že prastaršev, ki so v rudnikih izkpravili za vas! Posebno pa ne pozabite, da ste seme naroda, ki je krvavel, krvavi in bo krvavel, toda nikoli izkpravil. Bodite ponosni, da ste slovenskega rodu!

J. J.

VZHODNA LOTARINGIJA

Prva moja beseda po dolgem času: Zahvala Bogu in Mariji za zdravje! Pristrčna zahvala tudi za vsa

voščila in darila za 75-letnico rojstva, 50 letnico mašništva, 40 let bivanja v Merlebachu! Zahvala za visoko odlikovanje od prevzv. nadškofa dr. Pogačnika, za pontifikalno sv. mašo in krasne besede prevzvišenega g. dr. Leniča, ljubljanskega škofa, za krasen govor in darilo g. župana Brotz-a iz Stiringa, v cerkvi pri Mariji z Brezij pa za mogočno petje in glasbo cerkvenega pevskega zbora „Slomšek“ in naših prijateljev pod sijajnim vodstvom neumornega g. ravnatelja Emila Šinkovca.

Marija z Brezij je bila zelo lepo okrašena; govora dr. Leniča in popoldne g. Žaklja sta še bolj utrdila ljubezen do naše dobre nebeške Matere.

Naše pridne rojakinje, žene in dekleta kolonije Habsterdick, so nato opoldne izborna pogostile 72 navzočih rojakov in gostov v rudniški dvorani. Nastopil je neumorni glasbeni zbor „Triglav“ in mladinski zbor g. Rohr-a, krasni so bili govori škofa g. dr. Leniča, župana, g. Jankoviča in g. Silva Mava (predsednika društva „Slomšek“). Poleg teh je bilo navzočih še 22 duhovnikov: škofijo Metz je zastopal generalni vikar g. Mini; nadalje so bili v naši sredi msgr. Ignacij Kunstelj, direktor vseh slovenskih izseljenskih duhovnikov po svetu, g. dr. Zdešar, direktor izseljenskih duhovnikov v Evropi, g. Čretnik, direktor slovenskih duhovnikov v Franciji, ki je obhajal svojo 50-letnico rojstva, enako g. Dejak, ki je prav tako obhajal svojo 50-letnico; g. dekan Brunner, ki se je kar naprej zahvaljeval za lepo proslavo; g. Stanko Gajšek, izseljenski duhovnik iz Mannheima, ki je s svojim krasnim glasom zapel nekaj naših pesmi in žel obilno pohvalo vseh navzočih; dr. Rozman, ki z velikim uspehom vodi „Našo luč“, ki prinaša res pravo Luč po vseh deželah; g. Ivan Jurca, najmlajši slovenski duhovnik, ki deluje v škofiji Nancy in prihaja rad v slovensko družbo.

Ob 1200 navzočih naših rojakov smo z veseljem pozdravili naše pravoslavne brate s sliko sv. Petra in Pavla. Prihital je tudi g. Franc

Colle s/Loup: Pogreb pokojne Marije Ferjančič.

Naši rojaki iz Nice in okolice, ki se niso takoj razbežali po maši na „Journée des Migrants“ v Roquefort-les-Pins, v svetišču Srca Jezusovega. Slabo in deževno vreme je mnoge odvrnilo, da niso mogli priti. Prav iz tega razloga smo bili letos tudi Slovenci bolj slabo zastopani pri skupni daritvi.

Kosec, ki je še vedno naš zvesti pevec in častni predsednik.

Vsem, prav vsem se lepo zahvaljujemo!

Tudi za lepo petje pri sveti maši po slovesni sveti maši iskrena hvala našim dragim pevkam iz Creutzwalda, Aumetza in oddaljenih krajev! Lepo se zahvaljujemo tudi našemu dragemu g. Dejaku in gospe Jožefi Požlep, ki leto za letom organizirata avtobus iz Aumetza in okolice za romanje v Habsterdick. Le pogumno dalje! Domači časopisi so poročali z vso spoštljivostjo o veličastnem praznovanju 1. majnika naših rojakov v Habsterdicku.

Kakor se veselimo tega poročila, tako nas žalosti sporočilo o naših umrlih v tem času: 15 rojakov je zopet manj med nami.

Zaradi pomanjkanja prostora v tej številki javljamo samo smrt dveh odličnih dolgoletnih pevk cerkvenega zbora: naša izborna sopranistinja Ivanka Kosec je umrla 1. 6., Ivanka Urbas, sijajna altistinja, je umrla 26. 6. v Merlebachu. O smrti obeh in vseh drugih bomo poročali v prihodnji številki, danes samo: Naše globoko sožalje!

Vsem želi zopet vse dobro

Stanko iz Merlebacha.

NICA

Vsako leto se v tej škofiji kristjani tujega jezika in porekla zberejo

eno nedeljo k skupni molitvi in daritvi. Ta „Journée des Migrants“ je bil letos 9. maja v Roquefort-les-Pins, v svetišču Srca Jezusovega. Slabo in deževno vreme je mnoge odvrnilo, da niso mogli priti. Prav iz tega razloga smo bili letos tudi Slovenci bolj slabo zastopani pri skupni daritvi.

Dne 2. julija smo pokopali Marijo Ferjančič v Colle sur Loup. Umrta je zadnjo nedeljo v maju v krogu svoje družine nenadoma, doma, zadeta od srčne kapi, stara šele 38 let. Za sabo je v žalosti pustila moža in dva majhna otroka. Vse nas je pretresla ta nenadna smrt in veliko število rojakov pri pogrebu je pokazalo, kako je bila priljubljena med nami. Naj počiva v miru!

Z mesecem julijem je v svoji lastni pekarni začel delati Franc Raspor. Končno je dosegel svoj življenjski načrt. Čestitamo! Njegova pekarna je na 15 rue Pertinax, Nice.

Slovenska sv. maša je spet redno vsako nedeljo v Nici dopoldne ob 10. uri v kapeli sester pri „Don Bosco“. Sredi oktobra pa bo slovesnost sv. birme in prvega obhajila. O tem boste še obveščeni.

MARSEILLE

Če smo se za letni dopust razšli vsak v svoj kraj, smo sedaj spet pri svojem delu. Poprosili bomo tudi božjega blagoslova, zato se bomo v nedeljo, 19. sept., popoldan ob 5. uri zbrali k slovenski sv. maši v Eoures-u. Če imate kake želje, tudi če bi raje, da se zbiramo kje

drugje, se bomo takrat o tem pomenili. Vsi ste lepo vabljeni in pridite!

LA COLLE SUR LOUP

Enkrat mesečno se bomo zbirali k slovenski maši v cerkvi na Colle-sur Loup. Tako se bodo mogli (Nadaljevanje na 29. strani)

Marseille: Naši rojaki so za binkoštni ponedeljek šli „piknikovat“ v gozd Ste Baume.

SLOVENSKO SRCE
BOG ŽIVI TE

Letos smo Slovenci v Nemčiji praznovali desetletnico binškošnih srečanj. V Sindelfingu pri Stuttgartu se je na binškošno nedeljo, 6. junija, zbralo nad 2000 Slovencev, v Neussu ob Renu pa nad 1000. Visoka udeležba tako v Sindelfingu kot v Neussu je presenetila organizatorje srečanj, slovenske katoliške misije v Nemčiji.

10 LET BINŠKOŠNIH SREČANJ IN NJIH POMEN

Desetletnica binškošnih srečanj pomeni desetletno prizadevanje slovenske Cerkve v Nemčiji, da ohrani našim delavcem, ki si morajo zaradi slabih gospodarskih razmer doma iskati kruha na tujem, zvestobo do vere, narodne samobitnosti in vzajemnosti. Pobudniki in organizatorji binškošnih srečanj (dr. Janez Zdešar, Ciril Turk in dr. Franček Prijatelj, so si namreč od vsega početka zastavili prav ta cilj: utrjevati versko in narodno zavest in gojiti slovensko družabnost med našimi delavci v Nemčiji. Mirno lahko rečemo, da so binškošna srečanja te cilje tudi dosegla.

Prek teh srečanj z množično ude-

Zbor Gallus iz Koroške je letos pozdravil v Sindelfingu nad 2000-glavo množico.

ležbo naših delavcev in delavk v Nemčiji je našel slovenski živel tudi živ odjek v nemški javnosti. Nanje so namreč ponovno prišli snemalci nemške televizije, novinarji in zastopniki cerkvenih in svetnih ustanov.

Tako morejo zreti prireditelji binškošnih srečanj s ponosom na te binškošne shode. V desetih letih so ti shodi pritegnili okrog 23.000 rojakov.

Naj še pristavimo, da so vsa binškošna srečanja organizirali Slovenci v Nemčiji sami, brez vsake moralne ali materialne podpore iz domovine. 23.000 udeležencev govori za to, da je bila ta pot zadnjih desetih let pravilna.

LETOŠNJE BINŠKOŠTI V SINDELFGNGU

Slovenci iz srednje in južne Nemčije so se za letošnje binškošti zbrali v Sindelfingu pri Stuttgartu, prišlo jih je najmanj 2100.

10 let binškošnih srečanj

3000 Slovencev na letošnjem shodu v Sindelfingu in Neussu

Okrog poldne so preplavili ceste Sindelfingna avtomobili naših delavcev iz najrazličnejših krajev srednje in južne Nemčije. Videl si značke Mannheima, Frankfurta, Nürnberga, Ingolstadta, Münchna, in seveda Stuttgarta, pa še raznih avstrijskih in švicarskih mest, ki so poslala svoja zastopstva. Trije veliki baloni bele, modre in rdeče barve visoko v zraku so jim kazali pot v cerkev Presvete Trojice, kjer se je z mašo pričela binškošna slovesnost.

Ob 12. uri je bila cerkev nabito polna. Pari v narodnih nošah so obkročili oltar in zasedli prve klopi. Župnik fare Presvete Trojice je bil vidno ganjen, ko je pozdravil Slovence. Nato so mogočno zadonele orgle in pred oltar je stopilo sedem slovenskih duhovnikov (trije so bili na razpolago za spoved). „S skupno pesmijo prosimo,“ je mehko zadonel glas dekliškega zborčka. Vsa cerkev je zapela: „Pridi, pridi, Sveti Duh!“

„Pridi, pridi, Sveti Duh!“ je bila tudi tema župnika Cirila Turka iz Stuttgarta. „Potrebujemo luči, potrebujemo zvestobe, potrebujemo ljubezni, ki so darovi Svetega Du-

Kvintet slovenskih deklic iz Stuttgarta poje v cerkvi binkoštno pesem „Pridi, pridi, Sveti Duh“.

ha.“ Te misli je vtikal v nagovor ter jih simbolično povezal s slovenskimi zastavicami, ki so si jih udeleženci bili pripeli na prsi.

Med mašo je dovršeno prepeval mešani zbor Jakob Petelin Gallus iz Koroške pod vodstvom profesorja Kovačiča. 40 pevcev je z izbranimi glasovi napolnilo božjo hišo. Ne, v Nemčiji nimamo takega zbora!

Družabni del srečanja se je pričel ob 3. uri popoldne v veliki, moderni dvorani Messehalle. Dvorana se je hitro polnila. Pogled je vsakemu obtičal na odru, polnem be-

Kvartet slovenskih mladincev iz Stuttgarta igra venček narodnih.

Spreitzer Erika, Rotar Katica in Pemc Martina deklamirajo.

lih, modrih in rdečih rož, in na mogočnem napisu na steni: SLOVENSKO SRCE, BOG ŽIVI TE! To je bilo geslo dneva. Dobil si občutek, da si na slovenski zemlji.

V začetku programa je Razborškova Brigita pozdravila slovenske in nemške goste v dvorani, posebej seveda zbor Gallus iz Koroške ter slovenske delavce iz Predarlške v Avstriji, ki so se pripeljali na srečanje s posebnim avtobusom. Med nemškimi gosti je imenovala prelata Neckermanna, direktorja urada za zvezo med Cerkvijo in deželo Baden-Württemberg, nato g. Schulza, šefa personalnega oddelka Mercedesovih tovarn v Sindelfingnu, in patra Mathia, dekana dekanata Böblingena. Vsi trije so pozneje po mikrofону pozdravili naše ljudi.

Nadaljnji program so izpolnili zbor Gallus, godalna ansambla otrok slovenske sobotne šole, dekliska folklorna skupina iz Stuttgar-

ta, slovenske šolarke iz Sindelfingna z deklamacijami, duet Planko, zabavne igre, velika tombola s 600 dobitki (glavni: barvna televizija), skupno petje, ples ob poskočnih melodijah Planinskega kvinteta. Otroci, katerih je bilo na prireditvi vsaj 200, so imeli svoj program z balončki, s katerimi so poslali pozdrave v širni svet.

S srečanja je bilo odposlanih 100 razglednic med Slovence doma in po svetu.

LETOŠNJE SREČANJE V NEUSSU

Nas letošnjo binkoštno nedeljo se nas je zbralo k vsakoletnemu sre-

Deklice Sobotne šole iz Stuttgarta plešejo po narodnih motivih.

Pevski zbor „Slomšek“ iz Belgijskega Limburga.

čanju kakih tisoč slovenskih zdomec. To pot smo si izbrali nekoliko manjšo dvorano v Neussu.

Glavni organizator srečanja slovenski duhovnik Ludvik Rot je pred mašo pozdravil rojake iz belgijskega Limburga, pa tiste iz Düsseldorfa, Kölna, Krefelda, Aachna, Hildna, Solingena, Wuppertala, Essna, Oberhausna, Hagna, Dortmundunda in Moersa.

Ves večer je navzoče prešinjala neka posebna zavest: zbrali smo se za vse več, kot samo zaradi mile materinščine, zaradi znancev in prijateljev, domače kapljice, lepih deklet in fantov. Tukaj je res lepo v duši, nekaj posebnega nas na

Nastop „Vesele mladine“ — za vse posebno doživetje.

Neutrudljiva delovna skupina.

dnu src združuje in nas razveseljuje. Stotine rojakov, mnogi so prišli od daleč, se nas je zavestno udeležilo mašne daritve. Postavili smo Boga na prvo mesto.

Drugi glavni organizator srečanja duhovnik Jožko Bucik je zelo smiselno okrasil veliko dvorano in oder. Po stenah so visele velike podobe naših slovenskih velmož, očetov naše kulture. Dobro uro smo bili zatopljeni v lepoto naše besede, pesmi, plesa in noše. Točke programa so se izmenjavale tako, da so v vmesnih presledkih zapeli vsi navzoči narodno pesem. Odlično jih je spremljal mladinski ansambel Mladih vasovalcev iz Oberhausna. Spored na odru je potekal v glavnem takole: Pečnikovi otroci iz Neussa so nastopili s flavto ob štiri-ročni spremljavi na klavirju. Mešani pevski zbor A. M. Slomšek iz belgijskega Limburga je pod vodstvom g. Viliija Roglja zapel nekaj najlepših umetnih narodnih pesmi. Najmlajša skupinica otrok iz Ober-

hausna je ob zvokih ansambla Vasovalcev zaplesala Židano marelo. Vesela mladina iz Belgije je večkrat nastopila s svojo plesno skupino društva Slomšek pod vodstvom Anice Kos-Varzsakove. Zelo so se postavili mladi z moderno prirejenim koreografskim nastopom, pri katerem smo lahko prebrali „dobrodošli:“ vsakdo je imel pripeto eno črko. Fantje in dekleta v narodnih nošah so večkrat res prisrčno in doživeto zapeli in zaplesali po naših starih slovenskih melodijah in korakih.

Za ples je igral priznani kvintet Statenberg iz Hildna. Izredno se je potrudil. Silno so bili tudi prizadevni prostovoljci, ki so stregli.

Marsikoga je obiskala sreča pri bogatem srečolovu.

Mladi iz Oberhausna plešejo, spremljajo jih Mladi vasovalci.

(Nadaljevanje s 25. strani)

vsaj takrat udeležiti slovenske maše naši rojaki, ki živijo v Cagnes s/Mer, Vence, St. Paul, St. Laurent du Var itd. Na Colle s/Loup bo torej slovenska maša zadnjo nedeljo, 26. sept., popoldan ob 4. uri. Priďte v čim večjem številu!

nemčija

ZAHODNI BERLIN

Zveličar nam s svojim vstajenjem ni samo zagotovil prostor v nebesih, pač pa tudi prostor v božjem kraljestvu na tem svetu, na področju vsega resnično dobrega na zemlji.

V velikonočnem času smo iskali, uživali in delili Kristusovo vstajensko srečo predvsem v naslednjih dejavnostih našega katoliškega občestva:

Prvi dan Marijinega maja, *praznik Jožefa delavca* in praznik dela smo najprej proslavili v cerkvi s slovesno mašo, s prošnjo za blagoslov našega dela ter posvetitvijo dela naših rojakov Mariji in Jožefu. Proslava se je nadaljevala v veliki dvorani „St. Elisabeth“ s kulturnim programom ter množično in prijetno zabavo.

Sobotno in nedeljsko mašo smo v maju šmarnično oblikovali: namesto pridige smo imeli nekajkrat šmarnično branje, nekajkrat razgovor o Mariji, vedno pa smo slavili nebeško Mater z njenimi litanijami in majniškimi pesmimi.

Tudi letos smo poromali k Mariji v Frohnau, pa še k Sv. Jožefu v Reinickendorf, kjer smo skupaj s Kolpingovo družino imeli službo božje besede.

Na „podeželju“ Berlina, v župniji Sv. družine, so imeli *srečanje starši* letošnjih prvoobhajancev in birmancev. Vsi so prišli, z otroki seveda. Za duhovno hrano malih in velikih je bilo poskrbljeno v cerkvi, za telesno pa v župnijskih prostorih in tudi na prostem. Starši so se pogovorili o oblikovanju prvega obhajila, birme, o sodelovanju pri verouku itd. Otroci pa so

uporabili ta čas za igranje v naravi in za pevske vaje. Kar težko smo se ločili, bilo nam je lepo. K temu sta veliko pripomogla rojaka zakonca Sušnik, ki sta mežnarja v tej župniji, in župnik Müller, znani televizijski in radijski govornik.

Na binškošno vigilijo so imeli prvoobhajanci skupaj s svojimi starši obhajanje *zakramenta sprave* v okviru sv. maše.

HESSEN

Z novicami z našega področja smo nekoliko v zaostanku! Majnika smo imeli vsako nedeljo *šmarnice*, dvakrat smo peli semeniške litanije, pri petju nas je podprl moški zbor.

13. junija je bila slovesnost *prvega svetega* obhajila. Štirje otroci so prvič pristopili k obhajilni mizi. Med sveto mašo so starši skupaj s

Binškošni praznik in prvo obhajilo sta privabila v cerkev toliko rojakov kot že dolgo ne.

Po cerkveni slovesnosti je naše občestvo prvoobhajance pogostilo ter se ob slovenskem ansamblu še nekoliko veselilo na binškošni ponedeljek.

Poročila sta se Lojzka Petrič iz Vipave ter Dieter Paulick, ki mu lahko rečemo slovenski Nemeč, saj se je ob Lojzki že dobro naučil slovenski. Veseli smo ju in želimo obilo sreče.

Deodat Ribnikar in Kristijan Skrilec sta nam *pri krstu* postala brata v Kristusu. Naj bosta zdrava na duši in telesu ter v veselje staršem in slovenskemu občestvu!

Dvorana v Neussu je bila za *Binškošno srečanje* svatovsko opremljena in veličastna.

prvoobhajanci s sodelovanjem pripravili zelo lepo bogoslužje. Po maši smo imeli v misijonu majhno pogostitev. Žal so prostori premajhni, da bi bili lahko vsi obiskovalci maše navzoči.

Poročili so se v Frankfurtu: Stanislav Skuhala iz Križevcev in Marija Casal iz Valle; Dušan Grković iz Slunja in Terezija Tomažič iz Št. Vida pri Stični ter Miran Rode iz Ljubljane in Encarnacio Corriols iz Hervasa. — Vsem naše čestitke in obilo božjega blagoslova na njihovi življenjski poti!

Dne 13. junija je bila slovesnost prvega sv. obhajila v Frankfurtu.

Krščeni so bili v Frankfurtu: Saško Beširovič, sin Sakiba in Dragice Frešer; Magda Sigl, hči Jožefa in Vere Hribernik; Natalija Iljaž, hči Milana in Mauricette Dugat. — Staršem čestitamo in želimo veliko uspeha pri vzgoji.

MANNHEIM

BUCHEN. — Vsako soboto pred tretjo nedeljo v mesecu se zberemo pri slovenski maši v Buchenu. V veliki cerkvi odmeva molitev in pesem v žametni domači govorici. Pri maši 20. marca nam je glasno pomagal Žnideršičev Simon, ki se ni vselej oziral na trenutke molka pri maši. Ta dan je namreč prejel zakrament sv. krsta.

Naši malčki ob Renu.

„Simon, krščansko občestvo te sprejema z velikim veseljem v svojo sredo...“

Večkrat se zadržijo v cerkvi pod edini nemški verniki, ker radi prisluhnejo občuteni melodiji, ki prihaja iz globine grl naših rojakov.

Po maši se še ustavimo nekaj trenutkov, da med prijetnim kramljanjem izmenjamo doživetja. Potem gremo vsak svojo pot in z nami je nekaj, kar nas prihodnji mesec spet privabi.

STUTTGART-okolica

Pri švicarskih Slovincih: Na Vnebohod, 27. maja, smo organizirali avtobusni izlet šolskih otrok in njihovih staršev v Švico. Med potjo smo obiskali v Donaueschingenu izvir Donave in slapove Rena v Schaffhausnu.

V Zürichu so nas tamkajšnji Slovinci vljudno sprejeli in pater Fidelis nam je razkazal zanimivosti mesta. Po skupni maši so naši otroci nastopili v farni dvorani v Seebachu s petjem, muziciranjem in rajanjem. Švicarskim Slovincem

pa smo pokazali tudi film o lanskem „Binkoštnem srečanju“.

Ob slovesu smo kar na ulici zapeli nekaj narodnih in celo vriski naših fantov so odmevali od züriških vil.

Prvo obhajilo v Stuttgartu: Za otroke Sobotne šole je bil praznik presv. Reš. Telesa, 17. junija, velik dan. Tisti, ki so obiskovali 3. razred redne šole, so imeli prvoobhajansko slavnost. Ob tej priliki je bila cerkev sv. Konrada polno zasedena in božja miza oblegana kot komaj kdaj med letom.

Bil je res lep praznik vse slovenske fare v Stuttgartu. Po cer-

Kjerkoli se fantje zberejo, se že poje.

kveni slovesnosti so prišli prvoobhajanci s svojimi starši v Slovenski farni center, kjer so dobili malico, kot je to lepa navada v domovini.

Prashiček ob desetletnici: Desetletnico „Binkoštnih srečanj“ so organizatorji, sodelavci in pomočniki proslavili v nedeljo, 27. junija, v Esslingenu. Ob pečenki z raznja in dobri kapljici so obujali spomine na društveno življenje zadnjih desetih let. Pri tem so ugotovili, da se je v teku desetih let udeležilo „Binkoštnih srečanj“ okrog 23.000 oseb.

Zaključek Sobotne šole: V soboto, 19. junija, smo v Stuttgartu zaključili šolsko leto na Sobotni šoli. Otroci, ki so redno prihajali k pouku, so dobili spričevala in takih je bilo 53. Kdor je šel domov brez spričevala, je seveda sklenil, da bo prihodnje šolsko leto bolj pridno obiskoval našo veroučno šolo, ki obstaja na Württembergem že 8 let (najprej v Esslingenu, sedaj v Stuttgartu).

Živeti hočemo — čestitke h krstom: V poletnih mesecih je bilo vpisanih v krstno knjigo naše fare 14 novokrščencev in sicer: Elmar Klobasa iz Rommelshausna, sinko Stanislava in Rozalije; Andreja Grandljič iz Neckargröningena, hčerka Jožefa in Pavle; Karsten Lončarič iz Ingersheima, sinko Edvarda in Zlatke; Ksenija Belina iz Leonberga, hčerka Jakoba in Marije; Darja Pečar iz Bissingena, hčerka Karla in Terezije; Robert Kek iz Stuttgarta, sinko Štefana in Vide; Robert Stevič, sinko Vere iz Stuttgarta; Oliver Plohl iz Scharnhausna, sinko Vladimira in Marije; Anton Smrekar iz Aldingena, sinko Antona in Terezije; Rozalija Ujhazi iz Esslingena, hčerka Štefana in Nevenke; Andrej Novak iz Sindelfingna, sinko Franca in Olge; Petra Casar iz Stuttgarta, hčerka Antona in Amalije; Danijel Rudolf iz Esslingena, sinko Antona in Ljudmile; Mihaela Peterkovič iz Stuttgarta, hčerka Henrika in Ane. — Čestitke!

K porokam čestitamo: V Aalenu sta šla pred oltar Miroslav Javor-

nik iz Pake pri Vitanju in Milka Koščec iz Crkovca; v Stuttgartu Patrick Blanalit iz Eguelhardta in Tatjana Hlebec iz Maribora, prav tako v Stuttgartu Stanislav Metličar iz Zg. Hajdine in Julijana Žinko iz Pučencev. — Vso srečo na skupni življenjski poti!

Slovenski prvoobhajanci s svojimi starši v Stuttgartu 17. junija letos.

nih noš, okrog njih se nas je pa nabralo še nekaj desetih. Škoda, da se nam niso priključili tisti rojaki, ki so se procesije udeležili kot gledalci!

Zanimivo je, da so bile naše na-

BAVARSKA

MÜNCHEN

Letošnje münchenske telovske procesije smo se udeležili tudi Slovenci. Jedro slovenske skupine je sestavljalo šest parov naših narod-

Po domače sta praznovala „ohcec“ Miroslav Javornik in Milka Koščec v Aalenu. Ko sta stopila iz cerkve, ju je pozdravila godba.

rodne noše z odprtimi rdečimi dežniki ena največjih zanimivosti procesije: tako vsaj bi mogli sklepati iz dejstva, da jih je vsakdo, ki je imel filmski ali fotografski aparat, posnel, pa tudi iz tega, da je njih fotografijo objavil dnevnik Münchner Merkur.

Po procesiji so člani nekaterih tujih skupin nastopili s petjem ali z narodnimi plesi na odru pred stolnico. Naš pevski zbor Doneči zvon je zapel štiri pesmi in žel zanje navdušeno ploskanje. Pevkam in pevcem je treba priznati, da so nas, Slovence, kvalitetno predstavili.

Z otroki našega predšolskega in šolskega tečaja in njihovimi starši smo naredili ob koncu šolskega leta *izlet* na Chiemsee. Poseben avtobus nas je popeljal v prelep dan, motorna ladja od obale na otok Herreninsel. Sprehajanje, igranje, pogovarjanje, občudovanje narave, na poti nazaj pa petje narodnih pesmi — vse se nam je vtisnilo v spomin in srce tako, da izleta ne bo moč tako brž pozabiti. Pred izletom smo v domači kapeli opraviли zahvalno mašo za vse božje dobrote med letom.

Krščeni so bili: Klavdija Rihtar, hčerka Franca in Milene, roj. Strgar; Jožica Plut, hčerka Martina in Zdenke, roj. Žabčič; Irena Kolar, hčerka Jožefe in Terezije, roj. Uzman. — Vsem trem punčkam želimo vse dobro v življenju, staršem pa čestitamo!

Poročila sta se Mijo Dujan iz Straže na Hrvaškem, in Marija Meškiš iz Sv. Jurija v Prekmurju. Vse dobro na skupno življenjsko pot!

nizozemska

Zadnje nedeljo v juniju je bilo *vseslovensko romanje* k Mariji Pomagaj v Heerlenu. Službo božjo je ob lepi udeležbi rojakov tudi letos s pesmijo spremljal „Zvon“.

Po slovesnosti v cerkvi smo vsi bili povabljeni v Heerlerheide k *materinski in očetovski proslavi*. Vstopili smo v dvorano z lepo okrašenimi in obloženimi mizami. Po izdatnem okrepčilu se je začel program. Nastopili so: „Zvon“, „Škrjanček“, folklorna plesna skupina junior, Žardonov Oto ml. s harmoniko itd. Bilo je prav prijetno.

Društvu sv. Barbare, ki ga zelo požrtvovalno vodi g. Franc Grilc, moramo biti hvaležni, da na prireditve vabi in gosti vse rojake, ne samo člane.

Ob koncu šolskega leta je prof. Jean Willems, dolgoletni pevovodja zbora „Zvon“, kot ravnatelj srednje šole sv. Vincencija stopil v pokoj. Poslovilne slovesnosti, ki je pokazala, kako je g. Willems splošno cenjen in spoštovan, se je s čestitkami, darilom in pesmijo udeležil tudi „Zvon“.

Prof. Willems je zaslužil vso našo hvaležnost. Članom zbora ni samo pevovodja, marveč tudi prijatelj in oče. V pokoj odhaja čil in zdrav. Želimo mu, da bi zaslužen pokoj dolgo užival.

Dvojno slavje: Romihovi iz Heerlerheide so 9. julija imeli lep družinski praznik. Oče Martin in mama Karolina, roj. Lesjak, sta ta dan slavila 40. obletnico poroke. Sin Edi pa je istočasno *popeljal pred oltar* svojo nevesto gdč. Beo Albers. Očetu in materi iskreno zahvalo za sodelovanje v naši skupnosti in kličemo na mnogo leta. Mlademu paru pa enako toplo čestitamo in želimo vso srečo.

švedska

Tri mesece je že, odkar smo se ločili. Upam, da ste se medtem na dopustu v domovini ali na Švedskem nabrali novih moči in poguma za bodočnost. Marsikdo je poromal tudi v naša priljubljena sveetišča in tam poskrbel za duhovno obnovo.

Kot je marsikdo zapazil, sem bil posebno junija priden, da izpolnim vaše želje. Mnogo sem oskrbel in mnogo poslal. Če je kdo ostal prazen in ni dobil naročenega, bi bil zelo hvaležen, da mi to sporoči.

Kajti načrt za naša prihodnja srečanja že zori. Če Bog dá, se bom napotil med vas že 10. oktobra. Kot vedno jeseni bom začel na severu, to je v Stockholmu 17. oktobra in se pomikal čez Köping, Jönköping, Göteborg, Landskrona na jug do Malmö. Tako se bomo umaknili že morebitnim božičnim ali drugim proslavam.

Imate torej še dosti časa, da mi sporočite pravočasno svoje želje o krstih, porokah in drugem.

Tudi jaz sem se poskušal oddahnuti deset dni v naših gorah. Zdi se mi, da je bilo premalo. Pa vendar upam, da se bom znašel čil in zdrav prav kmalu med vami. Bog z vami!

Vaš p. Janez

V Münchnu je bil krščen Peter Godec, sin Alojzija in Magdalene, roj. Čretnik. (Poročilo o o tem krstu je po pomoti izpadlo.)

Okrog štiristo Slovencev se nas je zbralo 1. maja v Vadsteni na Švedskem.

Otroški zbor iz Landskrone je lepo zapel na letošnjem prvomajskem srečanju Slovencev v Vadsteni na Švedskem.

Švica

Na Vnebohod so otroci Slovenske sobotne šole iz Stuttgarta pod vodstvom g. Cirila Turka in starši otrok naredili izlet v Švico. Med potjo so hoteli videti, kje izvira reka Donava, v Švici pa slapove reke Rena pri Schaffhausnu. Nato jih je peljala pot skozi mesto Zürich v Meilen am See, kjer je bilo pripravljeno kosilo. Po kosilu pa zopet v Zürich, kjer je bila sveta maša v cerkvi Maria Lourdes v Seebachu.

Po maši so otroci v farni dvorani nastopili s svojim lepim programom, petjem in rajanjem ob spremljavi malega harmonikarja. Po končanem otroškem programu pa nam je g. Ciril Turk predvajal film lanskega „Binkoštnega srečanja“ v Stuttgartu. Z mogočnim ploskanjem smo jim dokazali našo hvaležnost.

Slovenci iz Švice pa smo organizirali krožno potovanje po deželi, v kateri živimo. To potovanje se je vršilo 5. in 6. junija. Od vseh strani Švice se nas je zbralo 46 udeležencev.

Iz Züricha smo potovali z avtobusom proti Sargansu, preko Chura, S. Bernardino di Locarno,

kjer smo v božjepotni cerkvi Madonna del Sasso imeli sv. mašo. Pot nas je peljala naprej ob jezeru Lago Maggiore, Domodossola, preko Simplona v Brig, kjer smo prenočili.

Naslednji dan, na binkošti smo se ustavili v vasici Ràron. Tam je nova podzemna cerkev v naravni votlini. Imeli smo v njej sv. mašo. Nato nas je peljala pot po dolini Rhone do Ženevskega jezera, kjer nas je v turističnem mestu Montreaux že čakalo kosilo. Lepo vreme je pomagalo tudi dobri volji. Ne samo v cerkvi pri maši, temveč vso pot je donela lepa naša slovenska pesem. Med potjo smo občudovali lepoto narave, ki se je vedno spreminjala pred našimi očmi. Res je, kamor se oko ozre, povsod se novi svet odpre. Prehitro sta minila ta lepa dneva

skupnega veselja. Nobenemu ni bilo žal, da se je udeležil tega romanja in izleta.

Dne 5. julija je prišlo 290 romarjev iz Tržaške in Goriške s svojimi duhovniki v Einsiedeln. Po večerji so imeli v baziliki sv. mašo. V torek, 6. julija, je bil glavni romarski dan zopet s sv. mašo ob 9. uri. V sredo, 7. julija, so se peljali v Sachseln, kjer je živel švicarski narodni svetnik sv. Nikolaj Flüe. Po obedu ogled Luzerna in nazaj v Einsiedeln. V četrtek, 8. julija, ogled St. Gallena in Züricha. V petek, 9. julija, odhod iz

(Dalje na str. 34 spodaj)

Božjepotna cerkev Madonna del Sasso v Locarno nad jezerom Lago Maggiore.

slovinci ob meji

KOROŠKA. — Krščansko usmerjena politična organizacija koroških Slovencev „Narodni svet koroških Slovencev“ je imela maja svoj občni zbor. Dosedanji predsednik dr. Joško Tischler ni več kandidiral zaradi starosti in je bil na njegovo mesto kot predsednik izvoljen odvetnik dr. Matevž Grilc. Na občnem zboru so sprejeli resolucijo proti preštevanju manjšine. — Med koroškimi Slovenci je vzbudila veliko nevolje proslava 1000-letnice Koroške, ko je zgodovinsko dokazano, da je kneževina Koroška veliko starejša in ima osnove v slovenski Karantaniji. Slovenski politični organizaciji na Koroškem sta v posebnem pismu deželnemu glavarju sporočili razloge, zakaj Koroški Slovenci ne morejo sodelovati pri tisočletnem jubileju. — Slovenska katoliška mladina je 13. junija priredila svoj skupni letni „mladinski dan“. Letos so se zbrali v še nedograjeni cerkvi pri Sv. Primožu v Podjuni. — Ob 70-letnici karavanske železnice, ki povezuje Beljak, Gorico in Trst, je vozil poseben vlak iz Beljaka do Mostu na Soči, ki ga je vlekla stara parna lokomotiva. — 1000 Slovencev je v Celovškem Domu glasbe protestiralo proti „preštevanju posebne vrste“. — V sredo, 7. julija, so v dunajskem par-

lamentu sprejeli poslanci vseh treh strank zakon o narodnih manjšinah ter določbo o štetju posebne vrste, ki bo izvedeno v mesecu novembru.

BENEČIJA. — Potres zvečer 6. maja, ki je opustošil velik del Furlanije, je rušil tudi po slovenski Benečiji. Glavna naselja v Reziji so precej podrti, prav tako v okolici Čedadada. Tudi nekaj nad 20 mrtvih je bilo. — Videmski nadškof Battisti je izdal dekret o uporabi slovenščine pri bogoslužju. — Žičnica na Sv. Višarje dalj časa ni obratovala. Sredi julija je spet začela voziti romarje k Materi božji.

GORIŠKA. — Števerjanska župna cerkev, ki je bila med prvo vojno porušena, je maja praznovala zlati jubilej posvetitve. — V goriški stolnici so združeni cerkveni pevski zbori priredili 30. maja koncert slovenskih Marijinih pesmi. — V Števerjanu so priredili konec junija VI. zamejski festival zabavne glasbe. Udeležilo se ga je okrog 3000 ljudi.

TRŽAŠKA. — Slovenska prosveta in župnijski domovi na Tržaškem so priredili ob stoletnici Cankarjevega rojstva skupno proslavo 9. maja na Opčinah nad Trstom. — Stalno slovensko gledališče je zaradi denarnih težav nehalo delovati. — V nedeljo, 13. junija, so se v tržaški Rižarni, ki je bila med vojno taborišče smrti, Slovenci poklonili tem žrtvam. Škofov vikar mons. dr. Škerlj je daroval mašo, Ljubka Šorli, sama žrtev Rižarne, je imela spominski nagovor.

slovinci po svetu

ARGENTINA. — K vseslovenskemu romanju pri Mariji v Lujanu se je zbralo 3000 vernikov iz Buenos Airesa in ostalih krajev Argentine. — V San Martinu so obhajali petnajstletnico obstoja Slovenskega doma. — Dalj časa se je mudil na obisku v Argentini slovenski pisatelj Karel Mauser, ki živi v Clevelandu v ZDA. Obiskal je vse večje slovenske postojanke in domove v Argentini in povsod navduševal naše rojake, naj ostanejo zvesti svojemu materinemu jeziku. — V centralnem Slovenskem domu v Buenos Airesu so 6. junija imeli spominsko proslavo na čast padlim slovenskim junakom z mašo in akademijo. Slavnostni govornik na akademiji je bil pisatelj Karel Mauser. Pevske točke je predvajal slovenski zbor „Gallus“. — V slovenskem stanu v Bariločah so proslavili 25-letnico ustanovitve Slovenskega planinskega društva s petjem, recitacijami in s spominskimi slikami iz življenja tega društva. Društvo je vzgajalo nekaj velikih gornikov, ki so izvršili prvenstvene podvige na vrhove, kamor prej še ni stopila človeška noga. — Bariloški pevčki, ki jih vodi ga. Lučka Kralj-Jermanova, so v Buenos Airesu priredili dva uspeša koncerta. — V „Hladnikovem domu“ v Slovenski vasi sta 4. julija Slovenska fantovska zveza in Slo-

(Nadaljevanje s str. 33)

Einsiedeln preko Liechtensteina — Innsbrucka — Brennerja v Trst in Gorico.

Letno romanje za Slovence v Švici v Einsiedeln bo 26. septembra. Pride škof dr. Držečnik iz Maribora, ki bo imel mašo ob 12. uri, kot po navadi.

pismo urednikov

Dragi bralci!

Po dveh mesecih je Naša luč spet izšla. Nekateri so že spraševali po njej. Upamo, da bo sedaj po prihodnjega julija redno izhajala.

Posebnost te številke je v tem, da je le štiri strani romana namesto običajnih šestih. Ostale snovi se je namreč toliko nabralo, da smo

bili prisiljeni roman skrócić. Iz istega razloga je bilo treba tudi poročila iz naših župnij krepko „oklestiti“. Naj nam poročevalci ne zamerijo! Tudi je veliko vprašanje, kdaj bomo mogli objaviti pisma bralcev, ki se na uredništvu pridno nabirajo in jih zaradi pomanjkanja prostora odlagamo od številke do številke. No, bo že prišel kdaj čas tudi za to.

Upamo, da ste z revijo zadovoljni. Računamo z Vašo zvestobo še vnaprej!

Lepo Vas pozdravljamo!

Uredniki

Berite in širite „Našo luč“!

venska dekliška organizacija privedli v spomin 100-letnice Cankarjevega rojstva akademijo z recitacijami in predavanjem dr. Tineta Debeljaka. — Slovenska kulturna akcija je priredila kulturni večer, ki je tudi bil posvečen pisatelju Ivanu Cankarju.

KANADA. — V Kanadi je umrla 28. junija ga. Mija Natlačén, žena med vojno ustreljenega slovenskega bana dr. Natlačéna. — Škofovskega posvečenja našega rojaka dr. Lojzeta Ambrožiča se je udeležilo 27 nadškofov in škofov. Navzoč je bil tudi vatikanski pronuncij v Kanadi. V sprevedu je bilo nad 350 duhovnikov in 20 redovnic, vsi slovenski dušni pastirji iz Kanade, zastopniki iz ZDA. V imenu izseljenjskih duhovnikov je bil navzoč narodni delegat za Nemčijo dr. Janez Zdešar. (Njegovo navzočnost je ljubljanski verski list „Družina“ zamolčala iz strahu pred partijskim pritiskom, ki vlada trenutno doma nad slovensko Cerkvijo). Navzoča je bila tudi škofova 82-letna mati. Slovenci so novega škofa sprejeli v nedeljo po posvečenju v slovenski župniji Marije Brezmadežne. — Prekmursko društvo „Večerni zvon“ je obhajalo 20-letnico obstoja. Društvo ima svoje zemljišče, kjer so postavili veliko dvorano, bazen in kapelo, posvečeno Mariji Vnebovzeti. — Praznik sv. Rešnjega Telesa so Slovenci iz Toronta praznovali na svojem letovišču. Cerkveno

Pomožni škof dr. Lojze Ambrožič v Torontu (Kanada) na dan posvečenja.

slovesnost je vodil škof dr. Ambrožič.

INDIJA. — Po več kot 45-letnem delu v Indiji je umrl v Kalkuti in bil tam pokopan slovenski misijonar Stanko Podržaj. Pokojni je pripadal jezuitskemu redu.

ZDA. — Helenska škofija v Montani je dobila novega škofa Eldena Curtissa, ki je po materi slovenskega rodu. Mati je doma iz Tržiča na Gorenjskem. — Pevski zbor „Korotan“ v Clevelandu je 1. maja praznoval 25 let obstoja. V Slovenskem narodnem domu so priredili spominski koncert. — Senator Laushe in župan mesta Clevelanda Perksta 15. maja odkrila slovensko spominsko ploščo, ki spominja ljudi, da se je prvi ameriški predsednik Jefferson pri sestavi svoje izjave o ameriški neodvisnosti pred 200 leti naslanjal na ustoličevanje slovenskih vojvod na Gosposvetskem polju (Koroška). — Cerkev sv. Cirila na 8. Aveniji v New Yorku je stara 60 let. V soboto 22. maja so slovesno praznovali ta jubilej, ki se ga je udeležilo 300 Slovencev z mašo in akademijo. — 27. junija je preteklo 50 let, kar je pokojni ljubljanski škof dr. Anton Jeglič kronal Brezjansko Marijo v ameriških Brezjah v Lemontu. Ob zlatem jubileju se je zbralo veliko slovenskih rojakov pri Mariji Pomagaj. — Opat benediktinske opatije Sv. Križa v Canon City v državi Colorado je postal slovenski rojak p. Bonaventura Bandi. — Slovenske radijske oddaje so bile lani ukinjene, letos pa spet obnovljene s posebnim zakonom. Ta zakon bi lahko imenovali „slovenski zakon“, ker je prvi v Ameriki, ki določa nekaj samo za Slovence. Zasluge zanj imajo predvsem senator Lausche, poslanec Skubitz in prof. Žebot.

knjige

KAJ SE JE V RESNICI ZGODILO?

Vsak Slovenec ima dolžnost, da spozna slovensko zgodovino, posebno tisto, ki mu je bila prikazana nápak in od katere so še danes pogojene razmere doma.

Kaj se je v Sloveniji med vojno v resnici dogajalo, popisuje Karel Mauser v romanu *Ljudje pod bičem*. Ob zgodbi lepe ljubezni med dvema mladima človekoma nariše tedanjo dobo naravnost mojstrsko. Nekaj tega opiše tudi Vinco Beličič v knjigi *Nekje je luč*.

Kaj se je po vojni zgodilo s protirevolucionarji, ki so jih Angleži z zvižajo vrnili iz Vetrinja na Koroškem v osrednjo Slovenijo, pripovedujeta pretresljivi knjižici pričevanj: Tomaž Kovač, *V Rogu ležimo pobiti*, in Matjaž Klepec, *Teharje so tlakovane z našo krvjo*.

Ljubo Sirc nam je s svojim pričevanjem *Nesmisel in smisel* pustil zelo nazorno prikazano podobo OZNE, ki je takoj po vojni vlačila po ječah tiste, ki se niso mogli sprijazniti z nedemokracijo.

Sicer pa je globoko razčlenil marksizem sovjetski pisatelj Aleksander Solženicyn v knjižici *Odprto pismo voditeljem Sovjetske zveze*.

Vsa omenjena dela dobite v Mohorjevi knjigarni v Celovcu.

Podobice Brezjanske Matere božje

v petbarvnem tisku lahko takoj naročite po zelo ugodni ceni pri:

MOHORJEVI TISKARNI

Viktringer Ring 26

A-9020 Klagenfurt/Celovec
Austria

100 komadov 6,5 × 11 cm
šil. 36,—.

100 komadov 13 × 11 cm
(dvojni format [4 strani], posebno porabljev za spominske podobice) šil. 42,—.

otroški kotiček

spet smo pri verouku

Počitnic je konec. Bogu hvala za vse veselje, ki smo ga doživeli med njimi: za zelene travnike in modro nebo, za žuboreče potoke in nemirno morje. Pa za družbo Janeza in Tineta in Marjetke in Tatjane. In za dobrega, starega župnika, ki nam je v mali vaški cerkvi tako lepo govoril o Jezusu.

Ker smo bili v domovini, smo se tudi slovenskega jezika bolj naučili. V bodoče bomo govorili doma samo slovensko.

Sedaj smo se spet zbrali k slovenskemu tečaju. Obojega se bomo pridno učili, verouka in slovenščine, saj nam bo oboje v življenju veliko pomagalo.

primeri iz življenja

● Suzana ima zvezek zavit in brez pack. Tudi napiše naloge skoraj brez napak.

● Blažev zvezek je ves popackan. Platnice so mastne. Pivnika že zdavnaj nima.

● Markov zvezek je zavit, a na nekaj straneh so risbe, ki ne spadajo vanj. Ko mu je v šoli dolgčas, riše v zvezek, kar mu pride na misel.

Če je tudi šolski zvezek ogledalo našega krščanstva, potem ne bo težko uganiti, kdo od teh treh učencev, je najboljši kristjan.

DEKLICA VEKA

Deklica je pometala in našla krajcar. Za ta krajcar je kupila piskrc in je šla jagode nabirat.

Tam jo je zajela noč. Deklica je prekucnila piskrček in zlezna vanj, da bi prenočevala.

Kmalu je prifrčala muha in prosila, ali sme pod streho.

Deklica pravi: „Kar sem noter pojdi, zate bo že še kaj prostora!“

Komaj je muha notri, prileze žabica, potrka in vpraša: „Kdo je tam notri?“

Deklica pravi: „Ja, sirota deklica, in muha pobrculja.“

Tudi žabica prosi za streho, deklica pa jo povabi: „No, pa

pridi še ti sem noter, se bomo že stisnile!“

Potem priskače zajček, potrka in vpraša: „Kdo je tam notri?“

„Jaz, sirota deklica, muha pobrculja in žabica pokrculja.“

Zajec zaprosi: „Ali daste še meni malo prostora?“

Kar skoči sem noter, nam bo topleje!“

Pozneje pride še lisica: „Kdo je tam notri?“

„Jaz, sirota deklica, muha pobrculja, žabica pokrculja in zajec, novi hlapec.“

„Bo pa še zame kak kotiček!“ pravi lisica in se zmuzne noter.

Ponoči pricota še medved in vpraša: „Kdo je tam notri?“

otroški kotiček

„Jaz, sirota deklica, muha pobrculja, žabica pokrculja, zajec novi hlapec in lisica pridna deklica.“

Medved pa nič ne prosi, marveč se kar baše noter.

In piskrček počí, deklica pa veka.

Koroška ljudska pripovedka

ALI JE PRAV TAKO?

Dva gresta po poti mimo lepega vrta. Čez vrtno ograjo gleda veja, na kateri so nezrela jabolka. Ala, ponje! Eden pleza čez ograjo, drugi ga potiska. Ko doseže vejo, odtrga dve jabolki. Ugrizneta ju. Usta se jima skremžijo, tako so kislá, še nezrela. Vržeta ju na cesto.

Učenec gre iz šole. Pride do lepo pobeljene hiše. Ozre se

gor in dol, nikogar ni. Hitro seže v žep po košček oglja in začne čečkati po beli steni.

Iz šole greste vsi veseli. Tam pod klancem zagledate sključeno ženo, ki z naporom vleče voziček v klanec. Vi pa kar v diru mimo nje.

Franc Saleški Finžgar

SOLA

Bližala se je šola. Bližala se je z zvezki in svinčniki, ki smo jih počasi nakupovali, približala se je z rjavo torbico in z novimi barvicami.

Vse, kar potrebuje otrok, v šoli, smo Anki lepo zložili v torbo. In potem je prišel tisti dan, ko smo rekli: „Jutri pojdeš v šolo.“

Ela Peroci

KAJ IMA SONCE NAJRAJE

*Kaj ima sonce najraje
spomladí?*

*Da se ves ljubi dan preoblači
in po nebesnem svodu korači
kot na paradi.*

*Toda poleti ima najraje,
da se zvečer in zjutraj okopa,
zato vsak dan z dvignjenim
palcem štopa
avtomobile v obmorske kraje.*

*Jeseni sonce najraje krade
pri belem dnevu sredi Ljubljane
na žice obešene pajčolane
in se ovija z njimi krog brade.*

*A kaj ima sonce najraje pozimi?
Počitnice v čisto drugačni klimi!
Zato odpotuje iz domovine
s turističím vizumom na
Filipine.*

Niko Grafenauer

poštni nabiralnik za otroke

NAŠ IZLET

Na koncu šolskega tečaja v Münchnu smo naredili izlet na Kimsko jezero (Chiemsee) na Bavarskem. Tako imenovani Otok gospodov (Herreninsel) je zanimiv tudi zato, ker sta tam bivala slovenska kraljeviča Hotimir in Gorazd.

Ob devetih smo imeli v mali kapeli slovenskega župnišča mašo, pri kateri je Katarina brala prošnje za vse potrebe.

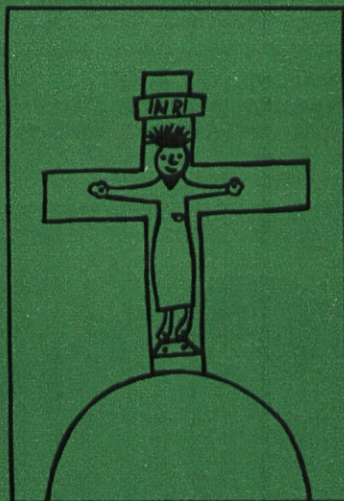
Potem smo se z avtobusom odpeljali k jezeru, od tam pa z veliko ladjo na otok.

Nekateri so si na otoku ogledali grad bavarskega kralja Ludvika II. Drugi so sedli v travo in pojedli, kar so prinesli s seboj. Otroci pa smo šli s sestro Marjano v gozd in se igrali razne igre. Potem smo se igrali še pred gradom.

Čas je prehitro minil. Spet smo se z ladjo vrnili do obrežja, od tam pa z avtobusom v München. Med potjo smo peli narodne pesmi.

Lepo je bilo! Da bi bilo še večkrat tako!

*Tomaž,
München, ZR Nemčija*

*Branko,
München, ZR Nemčija*

(Nadaljevanje z 19. strani)

služabnikov. Če gre za prijatelja, je seveda druga pesem.“

„A vi ste mi rekli, da sem vaš prijatelj!“ Fantova tesnoba je bila tako prozorna in otroška, da bi ga lahko prevaral, a v njegovih temnih očeh je bral resnico.

„Prijatelj mora prijateljstvo dokazati,“ je dejal slikar z narejeno brezbriznostjo. „Saj je še čas, bo mo že videli.“

„Jaz sem dober prijatelj, resničen prijatelj,“ je prosil Paolo. „Glejte, pokazal vam bom.“

Objel ga je z rokama okrog vratu, ga naglo poljubil in takoj odskočil, da je bil izven njegovega dosega, plašen kot žival. Slikar si je obrisal usta s hrbtom roke in se počasi dvignil z grenkim občutkom razočaranja. Ni se ozrl na fanta, ki je z rokama, oprtima v bok, stal daleč stran. Šel je k stolu, vzel v roke čopič in paleta ter mu rekel čez ramo:

„Sleci se!“

Fant je strmel vanj.

Black mu je zakričal osorno:

„Brž se sleci! Uporabil te bom za model. Saj te plačam za to!“

Po oklevajočem premoru je fant ubogal in slikar se je zahrbtno smejal, ko je opazil, da je z odlaganjem zašitih hlač odlagal tudi pogum in izzivalnost. Nič drugega ni bil več kot le preplašen in negotov otrok v navzočnosti jezilivega gospodarja.

„Stegni roke! Tako.“

Fant je počasi dvignil roke do višine ramen.

„Drži jih tako!“

S hitrimi in zanesljivimi potezami je Nicholas Black začel slikati križanega človeka na skrivenčenem oljčnem drevesu: ne mučenega Kristusa, ampak odraščajočega dečka v polni puberteti z obrazom in telesom Paola Sanduzzija, pribitega na rokah in nogah na drevesno skorjo in z okrvavljeno sulico v prsih, a smehljajočega, medtem ko mu je s krvjo otekalo življenje.

Deček se je utrudil veliko prej, preden je bila slika dodelana, a Black ga je prisilil, da je ostal in je sikal kletvice vsakokrat, ko so mu omahovale roke. Ko je Black skončal, ga je poklical in mu pokazal sliko. Učinek je bil presunljiv. Dečkov obraz se je spačil od groze, odprl je usta in začel trepetati in jecljati, ko je kazal na sliko.

„Kaj pa je? Ali mi hočeš povedati?“

Black mu je govoril trdo in glasno, a Paolo Sanduzzi se sploh ni zmenil zanj. Bilo je videti, kot da bo vsak čas dobil božjasten napad. Black se mu je približal in ga klofotal po obeh licih. Dečku se je izvil krik bolečine in je bruhnil v jok, čepeč na tleh in z obrazom, zagrebenim v dlani, medtem ko ga je Black klečeč ob njem, skušal pomiriti. Čez čas ga je Black spet vprašal:

„Kaj se je vendar zgodilo? Česa si se ustrašil?“

Dečkov glas je bil komaj slišno šušljanje:

„Slike.“

„Kaj pa je s sliko?“

„To je drevo mojega očeta.“

Slikar se je začudil.

„Kaj hočeš reči?“

„Tako so umorili mojega očeta. Ravno na tem drevesu. Tako so ga razpeli, kot da bi bil križ, ga zvezali in nato ustrelili.“

„Sveti Bog!“ je siknil Black med zobmi. „Angeli nebeški, kakšna zgodba! Kakšna mila in očarljiva zgodba!“

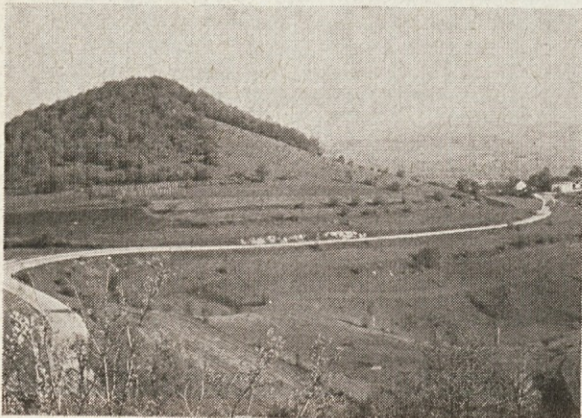
Čez hip je prasnili v smeh, deček pa se je prestrašen izmuznil, nesoč v roki sandale in hlače.

Istega popoldneva si je Aldo Meyer pridobil začasno naklonjenost Gemella Minore.

Kovač Martino je dobil napad, ko je delal ob nakovalu. Vrglo ga je proti ognju, da se je hudo opekkel na prsih in na obrazu. Nesli so ga dol do Meyerjeve hiše in zdravnik ga je s pomočjo Nine Sanduzzi pregledoval, medtem ko ga je Martinova žena zaskrbljeno opazovala iz kota, vaščani pa se prerivali pred vrati in čebljali o nesreči kot škorci.

Zavaljeno kovačevo telo je bilo zavito v odejo in je ležalo na kuhinjski mizi. Po eni strani je bilo povsem ohromljeno, roka in noga kot mrtvi, obraz potegnen na eno stran, kot da bi se zgrozil od strahu in osuplosti. Oči je imel zaprte in hropel je v kratkih presledkih. Ko je Meyer pregledoval in izmival opekline na obrazu, so izhajali iz spačenih ust komaj slišni mmljajoči vzdih. Obvezala sta mu obraz in odgrnila odejo in Meyer je tenko le pomenljivo zapiskal, ko je videl obliko in globino opeklin. Nina Sanduzzi je stala kot brezčutna ob njem in držala v rokah posodo s prevreto vodo in gazami. Ko se je Martinova žena naglo približala je ta posodo mirno odložila, popeljala žensko nazaj v kot, jo mirila in tolažila s potišanim glasom. Nato se je vrnila k Meyerju in mu kot bolničarka pozorno pomagala očistiti rane od koščkov oglja, jih izmivati in mazati z mazilom iz svišča in s preostankom metriolata.

Ko sta ga obvezala, je Mayer osluškoval bolnika, mu spet tipal utripanje, ga znova ogrnil z odejo

Svet
pod
Gorjanci.

in se obrnil k ženi, ki je jokala v kotu, ter ji rekel obzirno:

„Bolje je, da ga pustite za nekaj ur tukaj. Potem bom že poskrbel, da ga bodo odnesli domov.“

Ječala je kot žival in prosila:

„Kajne da ne bo umrl, doktor? Kajne da ga ne boste pustili umreti?“

„Močan je ko vol,“ je mirno odvrnil doktor Meyer. „Ne bo umrl.“

Zgrabila ga je za roke, mu jih poljubila in klicala vse svetnike, naj blagoslovijo dobrega zdravnika. Meyer se je je osorno otel.

„Domov pojdi sedaj, žena, pa otrokom daj jesti! Če te bom potreboval, te bom že poklical. Malo kasneje boš imela moža tam.“

Nina Sanduzzi jo je prišla za roko in jo peljala ven. Meyer je ob bolniku slišal, kako je Nina z vrat na cesto kričala na radovedneže in jih naganjala, naj odidejo po svojih opravkih. Ko se je vrnila, je Meyerja z očmi spraševala.

„Živel bo,“ je dejal Meyer s krettno nebogljenosti, „ne bo pa za nobeno rabo več.“

„Šest otrok ima.“

„Preveč,“ je jedko pripomnil Meyer.

„A ima jih,“ je ona trmasto vztrajala. „Kdo jih bo hranil sedaj, ko ne bo mogel več delati?“

Meyer je skomignil z rameni.

„Imamo socialno pomoč. Od lakote ne bodo umrli.“

„Socialna pomoč!“ je dejala zaničljivo. „Ducat obiskov pa sto natisnjenih obrazcev za kilo testenin. Kakšen odgovor je to?“

„Edini, ki ga zdaj poznam,“ je odvrnil Meyer s hladno grenkobo. „Prej sem jih imel veliko, a nihče me ni maral poslušati. Rajši so imeli vse po starem. Dobro, to je po starem!“

Nina Sanduzzi ga je srepo gledala. V njenih razumnih temnih očeh je bilo zaničevanje in sočutje.

„Vi veste, kaj bi storil Giacomo. Sam bi šel v kovačijo in se lotil dela. Trkal bi na vrata, ena za drugimi, in s prošnjami in z grožnjami bi prisilil, da bi vsi pomagali. V dvorec bi šel grofico prosit denar in delo za Martinovo ženo. Nekaj

*Trnovec,
gručasto naselje
na kamnitem
pobočju blizu
Metlike.*

denarja bi dobil od očeta Anzelma iz sklada za reveže. On se je spoznal na te reči. Vedel je, kako je treba potipati ljudi. Ni prenesel, da bi kakšen otrok jokal...“

„Tvoj Giacomo je bil pomemben človek,“ je na kratko odvrnil Meyer. „Zato so ga umorili. Kolkor se spominjam, je bil Martino eden izmed tistih, ki so ga ustrelili.“

„In vi ste podpisali listino, v kateri je bilo rečeno, da je bil usmrčen zakonito, po običajnem skrajšanem zaslišanju.“

Njen glas ni izdajal jeze, le mirno ga je spominjala na dobro znane reči.

„A nihče od vas ni nikdar povedal resničnega razloga, zavoljo katerega ste ga ubili.“

„Kateri je pa bil?“

„Ni bil en sam, dvajset jih je bilo. Martino je imel svojega, grofica svojega, oče Anzelm svojega in ravno tako tudi Battista, Lupo in vi, moj doktor. A niste jih mogli priznati, niti drug drugemu ne, zato ste poiskali enega, ki je prišel vsem prav: Giacomo je bil kolaboracionist, prijatelj fašistov in Nemcev! Vi ste bili osvoboditelji, branilci svobode, bratci vsega sveta. Prinesli ste nam demokracijo. Giacomo je pa prinesel le kos kruha in skodelo juhe in par delovnih rok, kadar je bil hišni gospodar bolan.“

Mirna obtožba je spravila Meyerja iz ravnovesja in jezno je odvrnil:

„To je prekleta resnica v tej de-

želi. Zavoljo tega smo petdeset let zaostali za Evropo. Ne maramo se organizirati, ne maramo se disciplinirati, ne maramo sodelovati. Ne moreš graditi boljšega sveta s krožnikom testenin in z vedrom žegnane vode.“

„Tudi s strelji ne, doktor. Dosegli ste, kar ste hoteli: ubili ste Giacoma. Kaj pa lahko zdaj pokažete v zameno? Martino je onespособljen za delo. Kdo bo dajal jesti njegovi ženi in šestim otrokom?“

Na to okrutno zdravo mišljenje ni bilo odgovora in Meyer se je osramočeno in nemočno obrnil in se napolnil k vratom, ki so vodila na vroči in žareči vrt. Nina Sanduzzi je šla kmalu za njim in se s prosečo roko dotaknila njegove.

„Vi mislite, da vas sovražim, doktor, pa ni tako. Giacomo vas tudi ni sovražil. Pred smrtjo me je prišel obiskat. Vedel je, kaj ga čaka. Vedel je tudi, da imate vi prste vmes. Ali bi radi slišali, kaj mi je dejal? To je dober človek, Nina. Preveč je skušal napraviti, je pa nesrečen, ker ni nikdar spoznal, kaj se pravi ljubiti in biti ljubljen. Jaz sem imel srečo, da si me ti v začetku naučila. On je bil vse predolgo sam. Ko bom umrl, se zateči k njemu, ker bo dober s tabo. Če bo prišel čas, da boš spet začutila potrebo po moškem, bi bil on dober s teboj in z otrokom! Giacomo je napisal pismo za vas in ga spravil med papirje. Jaz bi vam ga morala po njegovi smrti izročiti.“ (Bo še)

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 100 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 3 avstrijske šilinge (ali pa enako vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

● **JANKOVIČ**, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● **PREVAJALSKA PISARNA** v MÜNCHNU vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi. Dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, 8 München 50, Pfeilschifferstraße 21, tel. 14 13 702.

● **OVERJENE PREVODE** iz slovenščine in srbohrvaščine kot tudi pravno pomoč nudi **M. GRATZA**, 8 München 50, Menzingerstr. 195, telefon (089) - 8 12 18 20.

● **PREVAJAM** iz slovenščine v francoščino in obratno. Zaprisežena prevajalka: **Ljudmila NIKOLIC-REGENT**, 9 bis rue de Normandie, 94700 Maisons-Alfort, France; tel. 368 74-00.

● **SLOVENSKI FANT**, 30 let, dobrosrčen, pošten, miren, delaven, nealkoholik, začasno na delu v Zahodni Nemčiji, želi spoznati iskreno in delavno Slovenko. Oglas naj ne moti. Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pošto pristojbino, navedeno v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 20)

● **SPOSOBNEGA MIZARJA**, mlajšega Slovenca, ki hoče ostati v Nemčiji najmanj 10 let, iščem za izdelavo športnega orodja. Znati mora tudi ročno mizariti. Zagotovljeno mu je sigurno delovno mesto in dober zaslužek. — Ponudbe pošljite na: **TONI PRIJON**, Sportwerkstätte, D-8200 Rosenheim, Innlände 6.

● **DVA GOZDNA DELAVCA**, ki znata ravnati z motorno žago, iščemo za takojšnji nastop službe v Zah. Nemčiji. Plača po dogovoru. Javite se na tel. 06223 - 1821, kjer dobite vsa potrebna pojasnila.

● **MESARSKÉ POMOČNIKE**, sposobne in zanesljive iščemo. Plača po dogovoru; sobota je dela prosta. — Javite se na: **VINCENC DRAKSLER GmbH.**, D-8058 Erding/Obb., Robert-Bosch-Str. 77, tel. 08122-3400.

● **Dobrega KLARINETISTA** in **KITARISTA** išče Narodno-zabavni ansambel „ŠTAJERCI“ iz Nürnberga. — Pojasnila na tel.: BRD — (0911) 69 13 82.

● **Potujete v RIM?** Dobrodošli v hotelu **BLED**, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiem, svoj parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje

med slovenskim osebjem. Lastnik **Vinko Levstik**.

● **Dragi rojaki**, za Vašo **SELITEV** v domovino se Vam toplo priporočamo. Obrnite se z zaupanjem na naslov: **Gebr. Horžen — Möbelspedition**, Biesenstr. 30, 4010 Hilden bei Düsseldorf, tel. 02103 - 23 62. Informacije dobite po pošti ali po telefonu, v slovenščini ali nemščini. — Za mesec **september** iščemo še dve ali tri stranke, ki se nameravajo seliti v domovino.

● **MAGNETNI IN IONSKI VALOVI ZA REGENERACIJO TELES**A uspešno zdravijo srčne, sladkorne in želodčne bolezni, visoki krvni pritisk, astmo, gripo, kašelj, depresijo itd. Cena aparata **DM 375**. — in poština. Patentirano. Pošljemo prospekte. Naročila sprejema **JODE**, 8 München 2, Marsstr. 2, BR Deutschland.

● **ENONADSTROPNO HIŠO - DVOJČEK**, nedograjeno, ležečo na prometni točki, z lokalom, primernim za vsako obrt, ugodno prodam. Pišite na: **Franc Horvat**, YU-62000 Maribor, Vinarska 3/A.

● **HIŠA** z velikim **VRTOM** v Sloveniji, Ljubljana, Strmi pot 4 (Grajsko pobočje), ugodno naprodaj. — Pojasnila daje: **Dominika Marinko**, Olas of Acrelsväg 6, 171 64 Solna, Sweden-Sverige.

Nova družinska pratika 1977 je že izšla

Kot v dosedanjih boste lahko tudi v tej našli zelo pisano branje. Naj navedemo nekaj naslovov:

„Vzroki nazadovanja Slovencev na Koroškem v zadnjih 70 letih“; „Mohorjeve obletnice“; „Slavni koroški Slovenci“; „Kdo je pokvaril veliko uro svetá?“; „Če matere ‚morijo‘...“; „Pri Mohorjevih v Rožu“ itd.

Nadalje vsebuje gospodarske, gospodinjске in zdravstvene sestavke, pa tudi ugank in smešnic ne manjka. — Cena 27.— šil. Dobite oz. naročite jo lahko v *Mohorjevi knjigarni v Celovcu*, *Viktringer Ring 26* ali pa pri poverjenikih „Naše luči“.

naša luč

četrto stoletje

v službi slovenskih zdomcev in izseljencev

PRVI: Za 24 milijonov in pol.

DRUGI: No, pol milijona gor ali dol.

PRVI: Dolarjev.

DRUGI: Dolarjev, seveda. Potem smo pa sklenili, da kombinata ne bomo zidali...

PRVI: Oprostite, kdo je to sklenil?

DRUGI: Mi, skupnost.

PRVI: Oprostite, ampak jaz se ne spominjam, da bi bil zraven, ko smo to sklenili — a potem jaz nisem skupnost?

DRUGI: Nikar se ne sprenevdajte! Rekli smo pač, da ne bomo zidali, ampak s tujino imamo pogodbo, oprema prihaja in treba jo je plačati...

PRVI: Ljudje vprašujejo, kdo bo škodo povrnil.

DRUGI: Vi pa res nimate pojma o gospodarstvu. Povrniti. V denarju. Jaz naj povrnem? Dobro — 24 milijonov dolarjev je natanko 30 milijard dinarjev, starih...

PRVI: Kaj pa, če bi bilo krivcev več, recimo kakih petdeset?

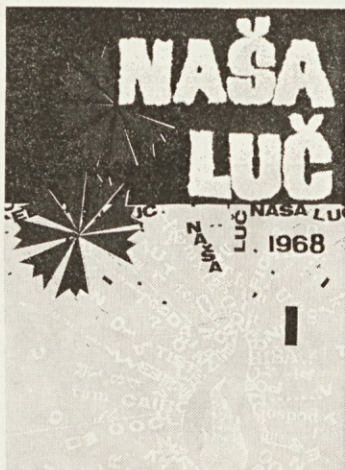
DRUGI: A mislite, da bi nas odplačevalo kakih petdeset? O, potem bi bili mnogo prej gotovi...

PRVI: Kaj pa, če bi krivdo razdelili še širše?

DRUGI: Saj to je edino pametno. Če jo razdelimo na vse Slovence, ki kaj zaslužijo, recimo, na pol milijona zaposlenih, je to... 60 tisoč dinarjev, starih! Prava malenkost, ali ne?

(Leto 1967, št. 9)

leto 1968

„OSEBNI PRAZNIK“

Svetniška imena so bila komunističnim oblastnikom v Sloveniji od začetka trn v peti. Z moderno besedo bi rekli, da jim povzročajo močno alergijo. Zato so se hitro spravili nad krajevna imena, ki so „mistično“ zvenela, in jih zamenjali z „nemističnimi“, npr. Št. Vid pri Vipavi v Podnanos, Sv. Peter na Krasu v Pivko, Sv. Lucijo pri Portorožu v navadno Lucijo in podobno.

Tudi beseda „god“ jim ne leži. Je pač povezana s praznovanjem svetnika, čigar ime smo prejeli pri krstu. Te dni sta morala zato Radio Ljubljana in Koper v oddaji „Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo“ delati naravnost komplicirane besedne akrobacije ob toliko Jožetih, Jožicah, Pepcah, Josipih, da sta se izognila besedi „god“. Naj-

pogosteje je bilo čuti „osebni praznik“ ali „dvojni praznik“, če je šlo hkrati za rojstni dan. Res smešno postaja, kako se napovedovalci trudijo, da bi obšli besedo, ki jo pozna ves svet, samo zato, ker je povezana z našo versko tradicijo.

(Leto 1968, št. 5)

RADI BI SLIŠALI TUDI KAJ ZA NAS

Eno mi je jasno. Vsi, ki jih zanima šport, poljedelstvo, žiwinoreja, čebelarstvo, tuji jeziki, politika, gospodinjstvo, medicina, umetnost, fizika, tehnika..., vsi pridejo na svoj račun, le katoličani ne slišimo nobene besede, ki bi bila namenjena nam katoličanom.

Naša ljubljanska televizija je v sezoni posvečala nogometu prepročno šest ur na teden. (Radio niti ne računam!) In če upoštevamo, da za velik del ženskega sveta, za naše najmlajše in najstarejše in celo za precejšen del moške mladine nogomet ne predstavlja najbolj zanimive panoge, potem lahko približno ocenimo, da je teh šest ur na teden namenjenih v najboljšem primeru le kakšnim 15 % vsega slovenskega prebivalstva.

Da bi imeli kristjani kot kristjani pravico do pol televizijske ure na teden, bi nas torej moralo biti vsaj dober odstotek (1,25 %) celotnega slovenskega prebivalstva. Vsi pa dobro vemo, da so odstotki praktičnih katoličanov, ki bi si želeli teh oddaj, znatno večji.

(Leto 1968, št. 7)

Erscheinungsort: Klagenfurt.

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt.

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

- Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S. W. 9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

- Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.
- Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 0 31 24 - 23 59).
- P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams. Tirol.
- Ivan Tomžič („Korotan“), Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.
- Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0 222 - 63 25 07).
- Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg. (Tel. 055 22 - 6404).
- Socialni urad za tuje delavce, Bahnhofstr. 13, 6800 Feldkirch, Vorarlberg. (Tel. 0 55 22 - 25 85).

BELGIJA

- Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 0 41 / 23 39 10).
- Kazimír Gaberc, avenue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle. (Tel. 071-36.77.54).

FRANCIJA

- Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).
- Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).
- Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.
- Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.
- Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.
- Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Jure Rode, Collegio Pio Latino, Via Aurelia Antica 408, 00165 Roma.

NEMČIJA

- Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).
- Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).
- Pavel Uršič, 420 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0 208 - 64 09 76).
- Jožko Bucik, Hochdahler Str. 14, 5657 Haan 1, Tel. 0 21 29 - 13 92
- Ludvik Rot, Hochdahler Str. 14, 5657 Haan 1, Tel. 0 21 29 - 13 92
- Mirko Jereb, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 06 11 - 61 37 22).
- Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).
- Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).
- Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).
- Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).
- Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 42 74).
- P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).
- Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schuberstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).
- Martin Mlakar, 8 München 2, Schuberstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).
- Dr. Štefan Steiner, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Tel. 030 - 785 30 91* do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030-784 84 34).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVICA

- P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich. (Tel. 01/50 31 32).
- P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065-22 71 33).